Ազգ
Azg armenian daily
8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2003 ՇԱԲԱԹ 24(2709)

«Մութալիբովը կվերադառնա եւ կմասնակցի նախագահական ընտրություններին»

ԲԱՔՈՒ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Լրագրողների հետ զրույցի ժամանակ Ադրբեջանի քաղաքացիական միասնության կուսակցության (ՔՄԿ, նախագահ՝ Ադրբեջանի նախկին նախագահ Այազ Մութալիբով) գլխավոր քարտուղար Սաբիր Հաջիեւը հայտարարել է, որ իրեն հայտնի չէ Ա.Մութալիբովի Բաքու վերադառնալու ժամկետը: Ըստ նրա, Ա.Մութալիբովը հայրենիք կվերադառնա նախագահական ընտրությունների նախօրյակին. «Մենք չենք կասկածում, որ Այազ Մութալիբովը ընտրություններն սկսվելուց առաջ կվերադառնա Ադրբեջան եւ կմասնակցի նախագահական ընտրություններին»: Ի պատասխան Բաքվի «525» թերթի հարցին. «Եթե հնարավորություն չլինի, որ Ա.Մութալիբովը մասնակցի ընտրություններին, արդյոք ՔՄԿ-ն կպաշտպանի՞ նախագահության որեւէ այլ թեկնածուի», Ս.Հաջիեւը հայտարարել է. «Մեկ անգամ եւս ցանկանում եմ նշել, որ Այազ Մութալիբովը պատրաստվում է մասնակցել ընտրություններին»:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Դրամավարկային քաղաքականությունը Կենտրոնական բանկի նախագահի մատուցմամբ

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեկ Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը լրագրողներին ներկայացրեց ՀՀ 2003 թ. դրամավարկային քաղաքականության ծրագրի համառոտ տարբերակը: Նա մասնավորապես անդրադարձավ Հայաստանի մակրոտնտեսական իրավիճակին, հարկաբյուջետային քաղաքականությանը, արտաքին հատվածին, սղաճին, դրամավարկային քաղաքականության ուղղություններին եւ միտումներին, հիմնական խնդիրներին, ծրագրի իրագործման ռիսկերին, բանկային համակարգի, վճարահաշվարկային հարաբերությունների զարգացմանը:

Մակրոտնտեսական իրավիճակի մասին նշվեց, որ անցյալ տարվա 13 տոկոս տնտեսական աճը կրկնակի գերազանցել է վերջին տասը տարիների միջին տարեկան աճը: Այստեղ առանձնահատկությունն այն է,

որ արդյունաբերական արտադրանքի աճի տեմպերն ավելի բարձր են տնտեսական աճի տեմպերից: Ըստ ԿԲ-ի գնահատականների, 2003 թ. տնտեսական աճը կկազմի 6 տոկոս:

Նախորդ տարվա դրական ցուցանիշներից է հարկերի հավաքման հաջող ընթացքը, որի արդյունքում ապահովվել է 2002 թ. պետբյուջեի եկամտային մասը: Առկա խնդիրների թվում նշվեց հարկերի հավաքման անհամաչափ բաշխվածությունը (հիմնականում ամսվա վերջին 3 օրերին):

Արտաքին հատվածի վերաբերյալ 2003 թ. համար արված կանխատեսումների համաձայն, ապրանքների արտահանումը կկազմի 605 մլն դոլար՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 96 մլն դոլարով, իսկ ներմուծումը կկազմի 960 մլն դոլար: Երկու դեպքում էլ էական նշանակություն է ունենալու «թանկարժեք եւ կիսաթանկարժեք քարեր, մետաղներ եւ դրանցից պատրաստված իրեր» ապրանքախումբը:

Տես էջ 2

ԼՈՌԻ-ՏԱՎՈՒՇ

Ռոբերտ Քոչարյան. «Մի քիչ էլ աշխատենք միասին, եւ ամեն ինչ լավ է լինելու»

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 7-ին ՀՀ նախագահի թեկնածու, գործող նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը Լոռու մարզ այցելությունից հետո եղավ Տավուշի մարզի Նոյեմբերյանի տարածաշրջանում: Այրում, Հաղթանակ, Ջորական, Բերդավան, Կողբ գյուղերում եւ Նոյեմբերյան քաղաքում թեկնածուին դիմավորեցին աղուհացով, դրոշակներով եւ նախընտրական պաստառներով:

Նոյեմբերյանցիներին հատկապես հուզում էր 1997 թ. Նոյեմբերյանի երկրաշարժից վթարային առանձնատների վերականգնման համար պետբյուջեից փոխհատուցման գումարների վճարումը, ինչի կապակցությամբ Ռոբերտ Քոչարյանը նշեց, որ խնդիրն այս տարի վերջնականապես լուծվելու է, այդ նպատակով պետբյուջեում 1 մլրդ 105 մլն դրամ (մոտ 1,9 մլն դոլար) է հատկացված, որից 100 մլն-ն արդեն փոխանցված է:

Նոյեմբերյան քաղաքում՝ բազմամարդ հանրահավաքի ժամանակ Քոչարյանը, խոսելով անցած 5 տարում կատարված աշխատանքների եւ հետագա ծրագրերի մասին, հայտարարեց. «Մի քիչ էլ աշխատենք միասին, ամրապնդենք փոխադարձ վստահությունը, եւ ամեն ինչ լավ է լինելու»:

Նոյեմբերյանի տարածաշրջան նախընտրական այցի ավարտին Ռոբերտ Քոչարյանը մասնակցեց Դեղձավան գյուղում Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի միջոցներով կառուցված դպրոցի բացմանը:

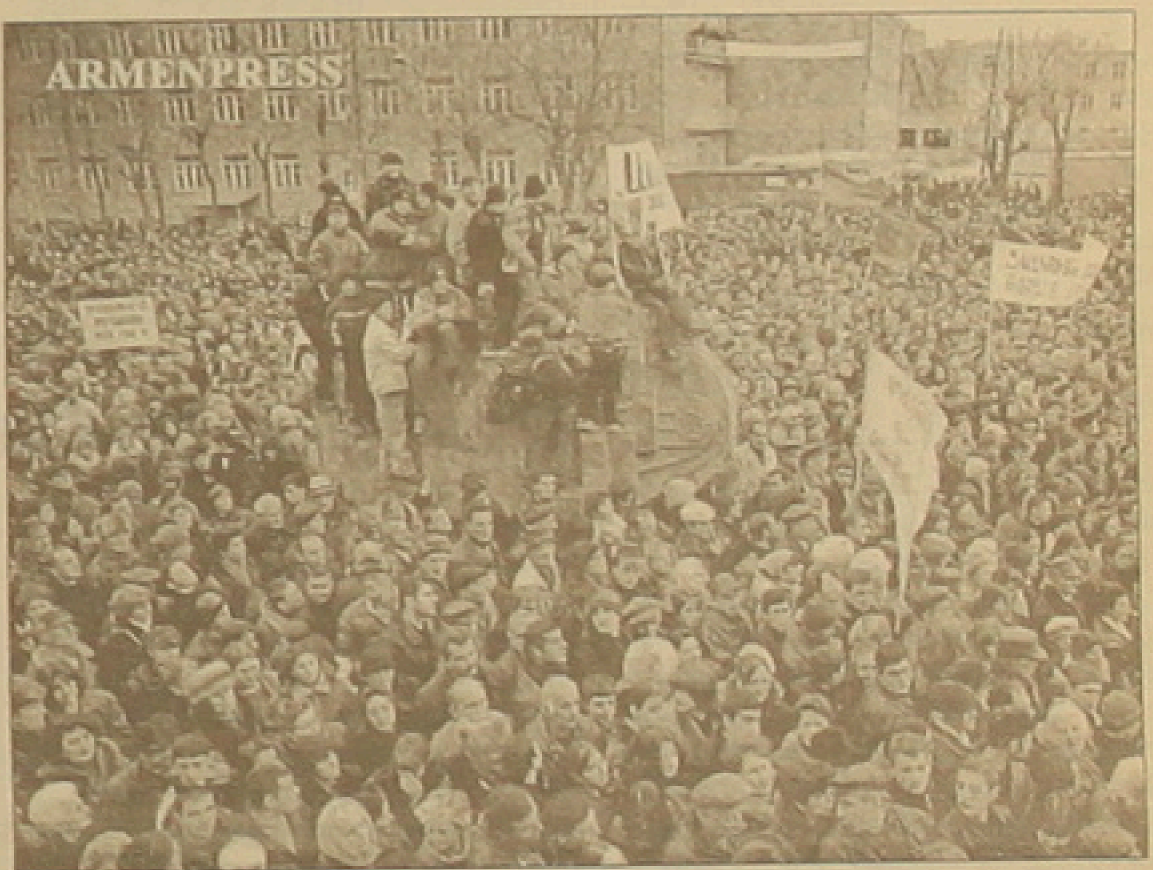

Ռոբերտ Քոչարյանին նախընտրական այցի ժամանակ ուղեկցում էին կառավարությանն առընթեր մարդասիրական օգնության հանձնաժողովի նախագահ Վլադիմիր Մովսիսյանը, քաղաքաշինության նախարար Դավիթ Լոքյանը, ԱԺ պատգամավորներ, Տավուշի մարզպետ Արմեն Ղուլարյանը:

Արարատ քաղաքում եւ համանուն գյուղում հարձակումներ Ռոբերտ Քոչարյանի շտաբների վրա

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Օրինաց երկիր» կուսակցությունը հանդես է եկել հայտարարությամբ, որով դատապարտում է Արարատի մարզի իրենց տարածքային գրասենյակների վրա կատարված հարձակումները: Ինչպես տեղեկացանք Հայաստանի Հանրային հեռուստատեսության «Հայլուր» ծրագրից, փետրվարի 7-ին Արտաշատ քաղաքում ՀՀ նախագահի թեկնածուներ Արամ Սարգսյանի («Հանրապետություն») եւ Արամ Կարապետյանի հետ հանդիպման եկած մի շարք մարդիկ, վերադառնալով Արարատ քաղաք եւ համանուն գյուղ, հարձակում են կատարել «Օրինաց երկիր» կուսակցության տարածքային գրասենյակների վրա, որոնք միեւնույն ժամանակ ՀՀ գործող նախագահ եւ նախագահի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական շտաբներն են այդ բնակավայրերում: Ըստ «Օրինաց երկիր»-ի, հարձակվողները փչացրել են գրասենյակների գույքը եւ սպառնալիքներ տեղացել:

Գազատարը նորոգվել է

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ հավաստի աղբյուրների, արդեն վերականգնվել է ռուս-վրացական սահմանագծում Մոզդոկ-Թբիլիսի գազատարի 122 կմ հատվածում հունվարի 18-ին տեղի ունեցած պայթյունի հետեւանքով վնասված խողովակաշարը: Սակայն, ինչպես հայտնեցին «ՀայՌուսգազարդ» ընկերության մամուլի ծառայությունից, ներկայումս Հայաստան գազ է մտնում դեռեւս պահեստային գազատարով՝ հանրապետության պահանջարկին համապատասխան, օրական 6-8 մլն խմ:

ԱԺ պատգամավոր Հ. Բաբուխանյանի քր. գործով ձերբակալվել է Արարատի մարզի բնակիչ Գրիգոր Օհանյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 4-ին Արտաշատ քաղաքում ՍԻՄ փոխնախագահի, նախագահի թեկնածու Արամ Կարապետյանի նախընտրական շտաբի պետ, ԱԺ պատգամավոր Հայկ Բաբուխանյանին դանակահարելու կասկածանքով ձերբակալվել է Արարատի մարզի Մրգավան գյուղի բնակիչ, մարզի գազի գրասենյակի վարող, 43-ամյա Գրիգոր Օհանյանը: Վերջինս, ըստ նախաքննական մարմնի, խոստովանել է իր կատարած հանցանքը: Քրեական գործի նախաքննությունը վարում է ՀՀ գլխավոր դատախազության քննչական վարչությունը: Նախաքննական մարմնի կողմից կատարվել են դեպքի վայրի զննություն, առգրավումներ, նշանակվել են հինգ փորձաքննություններ: Դատախազությունը հարցաքննել է դեպքին ականատես 50 վկաների, այդ թվում նաեւ Հ.Բաբուխանյանին, նրա վարորդ Վահան Ղուկասյանին, Հրայր Խաչատրյանին (ԱԺ պատգամավոր Հրանտ Խաչատրյանի եղբորը):

Ռամսֆելդ. Իրաքի զինաթափման դիվանագիտական ջանքերը տապալվեցին

ՀՌՈՄ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը գտնվում է Եվրոպայում՝ Իրաքի հետ հնարավոր պատերազմում աջակցության հասնելու առաքելությամբ: Իտալական կառավարության ղեկավար Սիլվիո Բեռլուսկոնիի հետ բանակցություններից հետո մամլո ասուլիսում Ռամսֆելդը հայտարարել է, որ Իրաքի զինաթափման ուղղությամբ միջազգային հանրության դիվանագիտական ջանքերը «ձախողվել են»: «Անցել են տասներկու բարդ տարիներ: Միջազգային հանրությունը անհավատալի դիվանագիտական ջանքեր է գործադրել, բայց դրանք հաջողությամբ չպսակվեցին»: Ինչպես հաղորդում է BBC-ն, ԱՄՆ պաշտպանության նախարարը մի շարք հանդիպումներ կունենա եվրոպացի առաջնորդների հետ եւ շաբաթ օրը կմասնակցի պաշտպանության հարցերին նվիրված համաժողովին Մյունխենում:

ՎԱՏԻԿԱՆ

Պապը փորձում է ընդհանուր եզրեր գտնել ուղղափառ եկեղեցու հետ

Հունվարի 27-29-ը Վատիկանում կաթոլիկ եկեղեցու գերագույն առաջնորդ Հովհաննես Պողոս Բ-ն եւ այլ բարձրաստիճան եկեղեցականներ հանդիպումներ են ունեցել հայկական եկեղեցու եւ հարակից արեւելյան ուղղափառ եկեղեցիների ներկայացուցիչների հետ: Քննարկվել են քրիստոնեության երկու ճյուղերի հարաբերություններն առավել սերտացնելու խնդիրները, տեղեկացնում է էլ. փոստով ստացված հաղորդագրությունը:

Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի խնդրանքով Հայ եկեղեցին ներկայացրել է Ամերիկայի Արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արք. Պարսամյանը, որը Ս. Նահանգներ վերադարձին նշել է. «Մենք մեկ ընտանիք ենք, եւ բոլորս աշխատում ենք գովաբանել Աստծուն ու տարածել նրա խոսքը հավատացյալների շրջանում: Որպեսզի առավել հզորացնենք մեր կապերը, պետք է ավելի խորը հասկանանք միմյանց»:

Հանդիպումները, որոնց մասնակցել են ղպտիների, Սիրիայի, Եթովպիայի, Էրիթրեայի եւ Մալանկարայի (Հնդկաստան) ուղղափառ եկեղեցիների ներկայացուցիչները, մաս են կազմել երկխոսություն ծավալելու միջազգային համատեղ հանձնախմբի նախապատրաստական միջոցառումներին:

«Սա ոչ առաջին, ոչ էլ վերջին հանդիպումն է: Նախորդ տարիներին շատ նվաճումներ ենք ունեցել, բայց ավելի շատ բան ունենք անելու առաջիկա տարիներին», ասել է քրիստոնեական միասնության խրախուսման հայրապետական խորհրդի նախագահ, կարդինալ Ուոլտեր Կասպերը:

Ըստ հաղորդագրության, հունվարյան հանդիպումների ժամանակ կոնկրետ համաձայնություններ են տրվել մեթոդական ուղեցույց, ինչպես նաեւ աշխատանքային ժամանակացույց մշակելու: Առաջիկա հանդիպումը նախատեսվում է 2004 թ. հունվարին:

Ընթացիկ

ԼԵՎՈՆ ՀԱԽՎԵՐԴՅԱՆ

ՀՀ նախագահի ցավակցությունը

Անվանի մշակութային գործիչ Լեւոն Հախվերդյանի մահվան կապակցությամբ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը ցավակցական հեռագիր է հղել Հախվերդյանների ընտանիքին:

Հեռագրում, մասնավորապես, ասված է.

«Ցավով տեղեկացա անվանի թատերագետ, գրականագետ, ակադեմիկոս Լեւոն Հախվերդյանի մահվան մասին: Նրա մահվամբ մեր թատերական եւ գիտական հասարակայնությունը մեծ կորուստ կրեց:

Լեւոն Հախվերդյանի մանկավարժական, գիտական եւ հասարակական բեղուն գործունեությունը, իր երկրի խնդիրներով մտահոգ մտավորականի բարձր նկարագիրը արժանի են ամենայն հարգանքի եւ երախտագիտության:

Իմ խորին ցավակցությունն եմ հայտնում Լեւոն Հախվերդյանի հարազատներին ու գործընկերներին»:

Սգակիր Հախվերդյան ընտանիքին

Ցավով եւ խորին ափսոսանքով տեղեկացանք անվանի թատերագետ ու գրականագետ Լեւոն Հախվերդյանի մահվան մասին:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից հանուն Գերագույն հոգեւոր խորհրդի եւ Սուրբ Էջմիածնի միաբանության՝ Մեր վշտակցությունն ենք բերում հանգուցյալի այրուն եւ զավակներին, բոլոր հարազատներին ու մերձավորներին, նրա գործընկերներին:

Կյանքից հեռացավ մեր ժողովրդից սիրված ու գնահատված մեծանուն արվեստագետը, ով թողել է թանկ ժառանգություն՝ հայ գրականությանն ու թատրոնին նվիրված ուսումնասիրություններ, արժեքավոր թարգմանություններ եւ իր սերը արվեստի ու մարդկային վսեմ արժեքների հանդեպ, որը առանձնակի ոգով փոխանցում էր իր ուսանողներին: Վերջին հրաժեշտի այս պահին երախտիքի մեր տուրքը մատուցելով Լեւոն Հախվերդյանի բարի հիշատակին, մխիթարության զգացումով հիշենք, որ նրա ժառանգությունը միշտ կապրի սերունդների հետ, ու նրա անունը՝ երախտագետ մեր ժողովրդի հոգում:

Միածնի Իջման Սուրբ Սեղանի առջեւ աղոթում ենք առ Բարեգութ եւ Ողորմած Աստված, որ երկնային երանական Իր հանգրվաններում խաղաղության ու լույսերի մեջ ընդունի հանգուցյալի հոգին եւ Սուրբ Հոգու շնորհով մխիթարություն ու սփոփանք պարգեւի նրա այրուն ու զավակներին, բոլոր հարազատներին:

Հիշատակն արդարոյն օրհնությամբ եղիցի. ամեն:

Վշտակից սիրով եւ օրհնությամբ՝

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

■ ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի որոշմամբ, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, Արվեստի ինստիտուտի տնօրեն, մշակույթի անվանի գործիչ Լեւոն Հախվերդյանի մահվան կապակցությամբ ստեղծվել է կառավարական հանձնաժողով ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար Ռոլանդ Շառոյանի գլխավորությամբ: Այս մասին «Նոյյան տապան»-ին հայտնում են կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից:

Լեւոն Հախվերդյանի քաղաքացիական հոգեհանգիստը կկայանա փետրվարի 8-ին ժամը 12-14-ը ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահության շենքում: Հուղարկավորությունը՝ Երեւանի Քաղաքային պանթեոնում:

Ըստ պաշտոնական տվյալների՝ ՀՀ բնակչությունը շուրջ 3 մլն է

Ընտրելու իրավունք ունեցող բնակչության թիվն առայժմ անհայտ է

Ընտրացուցակների թերությունների մասին մեզանում խոսվում է ընտրություններից ընտրություններ՝ նախագահական, խորհրդարանական, տեղական ինքնակառավարման մարմինների:

Հերթական ընտրությունների նախօրեին ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայությունում փորձեցինք պարզել ընտրելու իրավունք ունեցող մեր բնակչության թվային պատկերը:

Չկարողացանք պարզել զուտ մոտավոր պատկերն էլ, քանզի 2001-ի հոկտեմբերին անցկացված մարդահամարի վերջնական արդյունքները դեռեւս ամփոփված չեն եւ հրապարակման են պատրաստվում միայն փետրվարի 10-ից հետո: Իսկ բնակչության տարիքային բաժանումով տվյալները հնարավոր կլինի ունենալ միայն տարվա երկրորդ կեսին:

Այնպես որ, առայժմ ուժի մեջ են նախկին՝ խորհրդային մարդահամարի տվյալները, համաձայն որոնց Հայաստանի 3,4 մլն բնակչության 72 տոկոսից ավելին ընտրական տարիքում էր:

Նոր մարդահամարի նախնական արդյունքների համաձայն, ըստ վիճակագրական ծառայության մարդահամարի եւ ժողովրդագրության բաժնի պետ Կարինե Կույումջյանի, մեր երկրում մշտական բնակչության ցուցանիշը 3,2 մլն է, առկա բնակչությանը՝ 3 մլն: Չնայած գիտնականներն իրենց ուսումնասիրություններում եւ փորձագիտական հաշվարկներում շատ ավելի փոքր թիվ են նշում Հայաստանի այսօրվա բնակչության համար:

Ինչպես տկն Կույումջյանը նշեց, որ մարդահամարի պաշտոնական, վերջնական տվյալները զգալի տատանումներ չեն գրանցի նախնական 3,2 միլիոնի համեմատ, որ, փաստորեն, աննշան է տարբերվում 1979-ի՝ 3,4 միլիոնից: Սակայն այդ դեպքում ընտրելու ենթակա բնակչության թիվը կպահպանվի՞ 70 տոկոսի սահմաններում, թե՞ ոչ, տկն Կույումջյանը պատասխանեց, թե վերջին տարիներին ժողովրդագրական լուրջ փոփոխություններ են տեղի ունեցել եւ դժվար է զուգահեռ անցկացնել:

Անկախ նրանից, կհրապարակի՞ վիճակագրական ծառայությունը մարդահամարի վերջնական արդյունքները մոտ օրերս, թե՞ ոչ, ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն, ըստ սահմանված կարգի, փետրվարի 19-ից երեք օր առաջ պետք է հրապարակի ընտրելու իրավունք ունեցող բնակչության թիվը տեղական ընտրական հանձնաժողովներից ստացված ընտրացուցակային տվյալների համաձայն: Հուսանք, որ դրանք այս անգամ կապահովեն մեր բնակչության իրական պատկերը:

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ռազմագերին վերադարձվեց բարի կամքի շնորհիվ

Այս տարվա հունվարի 8-ին ԼՂՀ տարածքում դիվերսիոն-հետախուզական գործողություն կատարելու ժամանակ գերի ընկած ադրբեջանական բանակի զինվոր Էլմադդին Աբիեւը փետրվարի 6-ին ԿԽՄԿ ներկայացուցիչների միջոցով հանձնվեց ադրբեջանական կողմին:

Հիշեցնենք, որ Ղարաբաղի տարածք թափանցելու փորձի ժամանակ է. Աբիեւը ստացել էր հրազենային ծանր վնասվածք եւ տեղափոխվել ԼՂՀ զինվորական հոսպիտալներից մեկը, ուր վիրահատվել էր: Բուժման ընթացքում ԼՂՀ իշխանությունները, դրսեւորելով բարի կամք, պատրաստակամություն էին հայտնել թույլատրելու գերի զինվորի ծնողներին՝ տեսակցել իրենց որդու հետ: Ցավոք, ադրբեջանական իշխանությունները ոչ միայն խոչընդոտել էին դրան, այլեւ գերեվարման փաստը դարձրել քաղաքական շահարկման առարկա: Ակներեւ է, որ հարեւան պետության ռազմական գերատեսչությանը չէր հետաքրքրում իրենց բանակի զինվորի ճակատագիրը, այլապես նրանք այդ կապակցությամբ կփորձեին որեւէ կերպ շփվել ղարաբաղյան կողմի հետ:

Հունվարի 31-ին ԿԽՄԿ Ստեփանակերտի գրասենյակը ադրբեջանցի զինվորին հանձնելու մասին պաշտոնական դիմում էր հղել ԼՂՀ ռազմագերիների, պատանդների եւ անհայտ

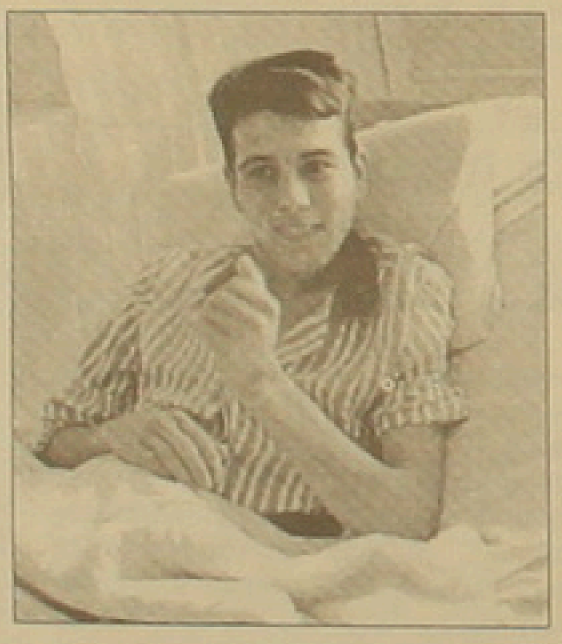

կորածների հարցերով պետական հանձնաժողովին: Ընդառաջելով դիմումին, ԼՂՀ նախագահը որոշում է կայացրել ԿԽՄԿ-ի միջոցով ռազմագերուն հանձնելու վերաբերյալ:

Ինքը, է. Աբիեւը, գոհ է ղարաբաղցի բժիշկների եւ, ընդհանրապես, իր հանդեպ ցուցաբերված վերաբերմունքից, որի առթիվ քանիցս արտահայտվել էր ինչպես ԿԽՄԿ, այնպես էլ անհայտ կորածների եւ պատանդների փոխանակման եւ որոնման միջազգային աշխատանքային խմբի ներկայացուցիչների մոտ:

Ինչպե՞ս կընդունեն նրան հայրենիքում: Այս հարցը կարեւոր է այն առումով, որ վերջին օրերին ադրբեջանական մամուլը ոչ միանշանակ է ընկալում Աբիեւին հանձնելու հանգամանքը, որովհետեւ ադրբեջանական իշխանությունները բնավ շահագրգռված չեն այդ խնդրով: Այդուհանդերձ, մեր տեղեկություններով հայրենիք տեղափոխվելուց հետո՝ նույն օրը, է. Աբիեւը տեղավորվել է Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարարության հոսպիտալում: Այն փաստը, որ նրան չեն պառկեցրել պաշտպանության նախարարության ենթակայության տակ գտնվող բժշկական հաստատությունում (իսկ նա, ղարաբաղցի բժիշկների վկայությամբ, լրիվ ապաքինման կարիք ունի), վկայում է Աբիեւի հանդեպ հատուկ ծառայությունների լուրջ ուշադրության մասին: Ըստ երեւույթին, մոտ ապագայում նախկին ռազմագերու ճակատագրի շուրջ ադրբեջանական իշխանությունները քաղաքական շահարկումների նոր ալիք կբարձրացնեն: Իսկ թե այս անգամ ինչ ուղղությամբ, ցույց կտա ժամանակը:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Դրամավարկային քաղաքականությունը Կենտրոնական բանկի նախագահի մատուցմամբ

Սկիզբը էջ 1

Այս տարվա համար սղաճի ծրագրային ցուցանիշը 3 տոկոս է: Նույն տոկոսն էր ծրագրվել նաեւ անցյալ տարի, սակայն տարվա վերջի դրությամբ ապահովվել է 2 տոկոս ցուցանիշ:

Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ 2003 թ. դրամավարկային քաղաքականությունը նպատակաուղղվելու է ձեռք բերված մակրոտնտեսական կայունության պահպանմանը եւ տնտեսական աճի բարձր տեմպերին համապատասխան փողի առաջարկի կառավարմանը: Համաձայն կանխատեսումների, 2003 թ. վերջին դրամային զանգվածի աճը կկազմի 9,6 տոկոս, իսկ տարեկան միջին աճը՝ 34 տոկոս:

Բանկային համակարգի զարգացման առնչությամբ ԿԲ նախագահը հայտնեց, որ 30 բանկերից 22-ը գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության, իսկ 8-ը՝ հատուկ վերահսկողության դաշտում: Չորս բանկեր տարվա ընթացքում դադարեցրել են իրենց գործունեությունը, իսկ 2 բանկեր միաձուլվել են: Տիգրան Սարգսյանը ներկաներին տեղեկացրեց, որ 2003 թ. հուլիսի 1-ից բանկերն իրենց կանոնադրական կապիտալը պետք է հասցնեն 2 մլն դոլարի:

2003 թ. վճարահաշվարկային հարաբերությունների ոլորտում նախատեսվող քայլերից է անկանխիկ վճարումների համակարգի զարգացումը: Դա տեղի կունենա, բացի առեւտրի եւ սպասարկման ոլորտից, նաեւ կոմունալ վճարումները անկանխիկ վճարելու շնորհիվ:

Իր ելույթից հետո Տիգրան Սարգսյանը պատասխանեց ռուսական մամուլում հրապարակված այն տեղեկատվությանը, որտեղ նրան էր վերագրվում բանկային վերահսկողության վարչության պետին նշանակելու համար 150 հազար դոլար կաշառք ստանալը: Նախ հումորով ասելով, որ այդ գումարով ձեռք է բերել շքեղ առանձնատուն Միջերկրականի ափին, նա այնուհետեւ ըստ էության ներկայացրեց իր պատասխանը: Բանկային համակարգից անառողջ բանկերի դուրսբերումը հանգեցնում է նրանց ղեկավարների հակազդեցությանը, որոնք քրեածին տարրեր են եւ տիրապետում են քաղաքական ու տնտեսական լծակների: ԿԲ նախագահը հայտնեց, որ նրանք վարում են սպառնալիքների եւ վարկաբեկումների քաղաքականություն՝ ուղղված ինչպես ԿԲ նախագահի, այնպես էլ վարչությունների պետերի դեմ: Այս կապակցությամբ Կենտրոնական բանկի միջնորդությամբ դատախազությունն ուսումնասիրություններ է իրականացրել եւ հարուցել քրեական գործեր: Տիգրան Սարգսյանն առանձնացրեց «Կրեդիտ-սերվիս» բանկը, որտեղ բացահայտվել են քրեորեն հետապնդելի արարքներ: Հրավիրվել է նաեւ միջազգային աուդիտ՝ այդ բանկերում ստուգումներ իրականացնելու համար, եւ արդյունքները նույնպես ուղարկվել են դատախազություն: Չնայած այս ամենին, Տիգրան Սարգսյանը հավաստիացրեց, որ բանկային համակարգի առողջացման քաղաքականությունը չի փոխվելու:

ՇՈՎԻՆԻԶՄ

Ադրբեջանցուն բնորոշ նամակ

2003 թ. հունվարի 31-ին, ժամը 21:31-ին **«Ազգի»** ինտերնետային ծառայությունն ստացավ հետեւյալ անգլերեն նամակը.

«Ձեր թուրքերենն աղբ է, ավելի լավ կլինի դադարեցնեք թուրքերեն լեզվով ձեր սայթում նյութեր տեղադրել: Ի դեպ, դուք պետք ունեք նաեւ կատարելագործելու ձեր անգլերենը: Ես ոչինչ չեմ կարող ասել ձեր հայերենի մասին, քանի որ երբեք ես ինձ չեմ անհանգստացրել սովորելու շների եւ առնետների այդ լեզուն:

Ամենավատ հայհոյանքներով՝ «Ազերի Զինվոր»:

Ընթերցողը գիտի, որ մեր թերթի ինտերնետային էջում լուրերն ու հոդվածները, բացի հայերենից, ներկայացվում են եւս 3 լեզուներով՝ ռուսերեն, անգլերեն եւ թուրքերեն: Բնականաբար, նկատի ունենալով լսարանի փոքրությունը, այդ բոլոր ծառայությունների մեջ թուրքերեն էջը ծավալով ամենափոքրն է, սակայն այդ «աղբը», ինչպես բնորոշում է «Ազերի Զինվորը», ընթերցողների շատ կայուն լսարան եւ տարածք ունի: Ավելի քան 2 տարի արդեն մեր թուրքերեն էջն ընթերցվում է օրական առնվազն 79 հոգու կողմից Թուրքիայում, Ադրբեջանում, Գերմանիայում եւ Մ. Նահանգներում:

Ինչ վերաբերում է **«Ազգի»** ինտերնետային անգլերեն էջին, մենք բնավ բավարարված չենք դրա մակարդակով թե՛ լեզվական, թե՛ նյութերի ծավալների առումով: Հետեւաբար «Ազերի Զինվորի» նկատողությունն այն կատարելագործելու անհրաժեշտության մասին, ընդունում ենք առանց բարդույթների: Իրոք, մենք կատարելագործելու ենք:

Գալով վերջին՝ **«Ազգի»** ինտերնետային ծառայության հայերեն էջին, ավելի ճիշտ՝ հայերեն լեզվի մասին «Ազերի Զինվորի» արտահայտություններին, չենք ցանկանում որեւէ մեկնաբանություն անել: Աշխարհի հնագույն եւ առ այսօր կենդանի լեզուներից մեկի մասին այդ արտահայտությունները բնորոշում են առնվազն այս ադրբեջանցու շովինիզմը, ցեղամոլությունը:

Ընթերցողն անշուշտ պետք է հարցնի՝ իսկ ո՞վ է թաքնված «Ազերի Զինվոր» ծածկանվան տակ: Նույն հարցը մենք տվեցինք եւ մի փոքրիկ հետաքննություն կատարեցինք: Արդյունքները մեզ առաջնորդեցին, որքան էլ որ տարօրինակ թվա, Անգլիա, եւ առավել տարօրինակ՝ BBC-ի կենտրոնական գրասենյակ: Նամակն ուղարկվել է Զահիր Ահմադովի (mailto:zahirruh@hotmail.com) կողմից, որն, ըստ մեր տեղեկությունների, աշխատում է այդ գրասենյակում: Հետաքննությունը շարունակում ենք, եւ մեր ձեռք բերած նախնական արդյունքները հաստատվելու պարագայում, կարծում ենք, խոսք պետք ունենանք ասելու ոչ թե նամակի հեղինակին, այլ հանդուրժողության եւ համամարդկային արժեքների հետեւողական պաշտպան BBC-ի ղեկավարությանը:

Վերջում ավելացնենք, ի դեպ, որ հենց նույն օրը **«Ազգի»** ինտերնետային էջի այցելուների թիվը գերազանցեց կես միլիոնի սահմանը: Երկու տարում կես միլիոն մարդ աշխարհի 70-ից ավելի երկրներում ընթերցել է «Ազգ»-ի ավելի քան 3 միլիոն հոդված եւ լուր:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Արամ Զավենի Սարգսյանը եւ Արամ Կարապետյանը բոցաշունչ ճառեր արտասանեցին արտաշատցիների համար

Երեկ Արտաշատի թատրոնին հարող հրապարակը եւ հարակից փողոցները բազմամարդ էին: Արտաշատ քաղաքի մուտքի մոտ նախագահի երկու թեկնածուներին դիմավորեցին աղ ու հացով, դհոլ-զուռնայով ու հենց այդ պահին ճերմակ աղավնիներ բաց թողեցին երկինք: Թեկնածուներին ուղեկցում էին ու ելույթներ ունեցան 16-ի ներկայացուցիչները՝ Արամազդ Զաքարյանը, Գեղամ Հարությունյանը, Ալբերտ Բազեյանը «Հանրապետություն» կուսակցությունից, եւ, իհարկե, նաեւ նախագահի թեկնածուներ Արամ Կարապետյանը (որի հանդիպումը չէր կայացել հայտնի դեպքերի պատճառով) եւ Արամ Զավենի Սարգսյանը: Ելույթ ունեցողները դատապարտում էին փետրվարի 4-ին Արտաշատում՝ ճիշտ նույն վայրում կատարված խուլիգանությունները, նախագահի թեկնածուների հանդիպումները տապալելն ու սադրանքի ենթարկելը:

Ելույթներում սուր քննադատություններ էին հնչում ներկայիս իշխանությունների հասցեին՝ մասնավորապես պահանջելով գնդակահարել հոկտեմբերի 27-ի մեղավորներին: Իհարկե, նրանք չէին նշում, թե հենց իրենք ի՞նչ աղմուկ կբարձրացնեին, եթե իշխանություններն իրականացնեին իրենց տված խորհուրդը. չէ՞ն ասի, որ իշխանությունը հատուկ արեց՝ թաքցնելու համար իր մեղսակցությունը:

Թեկնածու Արամ Սարգսյանը հայտարարեց, որ պայքարելու է իր թիմակիցների հետ՝ երկրում արդարություն հաստատելու համար: Ասաց, որ իր ծրագրում մանրամասն անդրադարձել է բոլոր բնագավառներին ու զարգացման ճանապարհներ է առաջարկում: «Տնտեսության ներկա վիճակը թե՛ քանակական եւ թե՛ որակական չափանիշներով անմխիթար է: Որպես հետեւանք երկրում տիրում են համատարած չքավորություն, գործազրկություն եւ արտագաղթ: Գործարար ակտիվությունը ճնշված է, դրան խոչընդոտում են հովանավորչությունը, կոռուպցիան, չինովնիկական քաշքշուկներն ու կամայականությունները: Երկրին անհրաժեշտ է տնտեսական նոր քաղաքականություն՝ նոր չափանիշներով, նոր ուղղվածությամբ: Ներկա գոյապայմաններում գյուղը եւ գյուղացին հայտնվել են սոցիալ-հոգեբանական փակուղու մեջ, օտարվել են նյութական եւ հոգեւոր մշակույթից, գյուղի երիտասարդությունը կանգնել է հայրենի օջախը թողնելու ընտրանքի առաջ»: Պոպուլիստական, ամբոխավարական նման տրոփկումներից հետո դիմելով ներկաներին, նախագահի թեկնածու Արամ Սարգսյանն ասաց. «Սիրելի արտաշատցիներ, ես չեմ եկել այստեղ, որ ցույց տամ, թե ինչքան ռիսկով տղա եմ, որ չեմ վախենում, ես եկել եմ, որովհետեւ ես էստեղից եմ, բոլորին սիրում եմ եւ Արտաշատում չունեմ թշնամի: Նույնիսկ երկար մտածելուց հետո փորձեցի գտնել գոնե մեկ թշնամի, պարզվեց, որ Աբրահամյան Հովիկն էլ իմ թշնամին չէ... Ես եկել եմ այստեղ, որովհետեւ իմ տատն էլ էր էստեղից... այստեղի թոռ եմ ու շատ բարեկամներ ունեմ: Ես ձեզ վստահեցնում եմ, որ հենց Արտաշատից ու հենց ձեզանով է սկսվում Ռոբերտ Քոչարյանի անօրինական իշխանության վերջը ու այստեղով է շարունակվելու: Դուք եք լինելու էդ հենարանը եւ իրենք պատահական չընտրեցին այս տեղը՝ Արտաշատը»:

Խոսեց նաեւ նախագահության մյուս թեկնածու՝ Արամ Կարապետյանը: Խոսեց մտավորականորեն, իշխանության հասցեին սպառնալիքներով: Նրա օրվա ծրագրային գլխավոր դրույթը վերաբերում էր ԿԳՊ-ն վերստեղծելուն: Միայն վերջինիս միջոցով կարելի է ձերբակալել խուլիգաններին, օրինախախտներին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԽՄԲ.– Արտաշատից խմբագրության ստացած տվյալներով, շուրջ 2800 հոգանոց հանրահավաքի «մարտական ուժը», մոտավորապես 400 մարդ, Արտաշատ են տարվել Դավալու գյուղից, իսկ ուրիշ 300 հոգի՝ Երեւանից:

Արտաշատցիները բողոքում են իրենց հասցված վիրավորանքի համար

Արտաշատի մի խումբ մտավորականների, արվեստագետների, սպորտի բնագավառի աշխատողների եւ հասարակական կազմակերպությունների անունից երեկ ստացանք բողոքի 2 նամակ եւ 1 հայտարարություն, որոնցում դատապարտվում է փետրվարի 4-ին իրենց քաղաքում նախընտրական հանդիպման ժամանակ պատահած խուլիգանական արարքը, որը, սակայն, իրենց կարծիքով, շարունակում է չարաշահվել լրատվամիջոցների կողմից, ինչը «չափազանց վրդովեցուցիչ ու վիրավորական է» իրենց եւ համայն արտաշատցիների համար:

Նամակագիրներին, որոնց գլխավորում են ՀՀ վաստակավոր արտիստ Գագիկ Սարգսյանը, քանդակագործ Վաչիկ Սաֆարյանը, նկարիչ Մարտին Ուստյանը, մասնավորապես վրդովեցրել է լրատվամիջոցների «կողմնակալ» լուսաբանումը պատահած դեպքերի: «Այո, գրում են նրանք, երեւույթը տխուր է, արարքը՝ դատապարտելի: Սակայն փրփրաբերան աղաղակել, թե դա «թմրամոլ» եւ «հարբեցող» արտաշատցիների վայրագությունն է, ուղղակի անհանդուրժելի է»: «Ինչո՞ւ, հարց են տալիս նրանք, որեւէ լրատվամիջոց, գոնե հանուն լրագրողի արդարամտության, չցանկացավ գոնե հպանցիկ արձանագրել այն հիմնական փաստը, որ միջադեպը սկսվել է ԱԺ պատգամավոր Հայկ Բաբուխանյանի կրակոցից հետո, որ ժողովրդի ընդվզումը տեղի չէր ունենա, եթե նրա վրա զենք չբարձրացվեր»: «Ինչո՞ւ լրատվամիջոցներից որեւէ մեկը հարց չուղղեց պարոն Բաբուխանյանին, թե ո՞ր պահին «թմրամոլ» եւ «հարբեցող» ամբոխը հարձակվեց իր վրա»: Եվ նամակագիրներն իրենք էլ պատասխանում են՝ «այն պահին, երբ պարոն Բաբուխանյանը նորից հիշեց ու կիրառեց իր կուսակցության կարգախոսը՝ «Ուժն է ծնում իրավունք»: Ահա այդ «իրավունքի» դրսեւորումն են դրա հետեւանքները»:

Արտաշատում պատահածին՝ նոր գնահատական

Արտաշատում տեղի ունեցած դեպքերը նախընտրական պայքարին նոր ընթացք տվեցին: Ամեն դեպքում, այն, ինչ մինչեւ փետրվարի 4-ն էր, խստագույնս տարբերվեց Արտաշատում պատահածից հետո տիրող իրավիճակից:

Միջադեպի ժամանակ հնչած կրակոցներն ու ծեծկռտուքն առաջինն էին հունվարի 21-ից մեկնարկած նախընտրական պայքարի ընթացքում: Եվ սակայն հանգամանքները բավականին մտահոգիչ ու անհանգստացնող են, քանի որ նման մեթոդներով պայքարի իրականացումը, ինչպես նաեւ Արտաշատում տեղի ունեցածին տրված քաղաքական այլատեսակ գնահատականներն ակնհայտորեն չեն վկայում հայ իրականության մեջ տեղի ունեցող երեւույթների քաղաքակիրթ եւ ժողովրդավարական լինելու մասին:

Հասկանալի է, որ տեղի ունեցած հանցագործությունն ու խուլիգանությունը միանշանակ դատապարտելի են: Հասկանալի է նաեւ, որ նմանօրինակ միջոցներով հանդիպումները խանգարելու փորձերը հատուկ են միայն կարճամիտ ու դատողության ցածրորակ աշխատանքի ընդունակ արարածներին:

Արտաշատում պատահածին տրվեցին գնահատականներ, որոնք գոնե մեկ՝ դատապարտելու հարցում նույնական էին: Փետրվարի 6-ին «Ազդակ» ակումբում լրագրողների հետ հանդիպեց Հրանտ Խաչատրյանը: Վերջինս, ի թիվս այլ ասածների ու կարծիքների, լրագրողներին հայտնել է, որ Հայկ Բաբուխանյանի փոխարեն ինքը կկրակեր խանգարողներից մեկի վրա:

Ընկալելի են Հրանտ Խաչատրյանի զայրույթը, սակայն պատժելու ցանկությունը՝ ոչ: Մի՞թե «Սահմանադրական իրավունք» վերտառությամբ կուսակցության ներկայացուցիչը կարծում է, թե այս կերպ կարող է հաստատել իրավունքի եւ օրենքի գերակայություն: Տեխասյան բարքե՞ր են: Եվ հետո, յուրաքանչյուր զենք կրող պետք է ավելի հանդուրժող լինի, քանի որ ինքը զենքը կիրառելու հնարավորություն ունի:

Սա բացարձակապես չի նշանակում, թե Ազգային ժողովի պատգամավորին կարելի է հանգիստ եւ առանց դիմադրության հանդիպելու հայհոյել կամ քաշքշել: Պարզապես կարելի է ենթադրել, որ նույն իրավիճակում կարող էր հայտնվել նաեւ Վազգեն Մանուկյանը, որը, սակայն, թույլ չի տվել իրեն ներքաշել քաշքշուկի մեջ: Այդ դեպքում, իհարկե, միամտություն կլիներ կարծել, թե Հայկ Բաբուխանյանի վրա հարձակված խումբն այնքան էր սիրում Վազգեն Մանուկյանին, որ ուղղակի նրա հետ նույն կերպ չվարվեց:

Ինչեւէ, պատահածը հիմարների մեծագույն մի հիմարություն էր, բայց որ նրանց նկատմամբ պետք է հաշվեհարդար տեսնվեր հենց տեղում՝ հուսանք, միայն զայրալից խոսք է, եւ ոչ՝ նախընտրական պայքարի հետագա մարտավարություն:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ընտրությունների լուսաբանման մոնիտորինգի արդյունքները

Անաչա՞ռ, թե՞...

Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտը Երեւանի մամուլի ակումբի հետ անցկացնում է նախագահական ընտրությունների լուսաբանման մոնիտորինգ: Ըստ նախընտրական քարոզարշավի երկրորդ շաբաթվա վերլուծության արդյունքների, նախընտրական պայքարի լուսաբանումն ընդհանուր առմամբ համապատասխանում է թեկնածուների վարած արշավի ընթացքին, ինտենսիվությանը: 11 թեկնածուներից ոչ մեկին լրատվամիջոցները լռության չեն մատնում, սակայն ոչ բոլոր հեռուստաընկերություններն ու թերթերն են հավասարաչափ լուսաբանում թեկնածուների հանդիպումները ընտրողների հետ:

Նախընտրական արշավների լուսաբանման գլխավոր գործող անձը, նաեւ ընդդիմադիր մամուլի համար, անկախ լուսաբանման բովանդակությունից, շարունակում է մնալ Ռոբերտ Քոչարյանը:

Մոնիտորինգի խումբը նախընտրական քարոզարշավի երկրորդ շաբաթվա հիմնական լրատվական իրադարձությունն է համարում փետրվարի 2-ին Հանրային հեռուստատեսության եթերում Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական շտաբի պետ Սերժ Սարգսյանի եւ նախագահի թեկնածու Արտաշես Գեղամյանի բանավեճը, հիշեցնում Արտաշես Գեղամյանի եւ Ա1-ի «Հայլուր» լրատվականի կոնֆլիկտը: Գեղամյանի կողմից «Հայլուրը» բոյկոտելուց հետո լրատվական ծրագրի ներկայացուցիչները ներկայացել էին որպես «Ինտերնյուս» հասարակական կազմակերպության աշխատակիցներ եւ Գեղամյանին ուղեկցել Լոռու մարզ: Այնուհետեւ, ըստ մոնիտորինգի խմբի, ընդդիմադիր թեկնածուի հասցեին բացասական մեկնաբանություններ էին հնչել: «Հայլուր» ծրագրում Արտաշես Գեղամյանին վերաբերող մեկնաբանություններն ավելի զուսպ են դարձել Սերժ Սարգսյանի եւ Արտաշես Գեղամյանի բանավեճից հետո: Մոնիտորինգի խումբը համարում է, որ «Հայլուրի» լրագրողները խախտել են էթիկայի նորմերը՝ խաբելով թեկնածուին: Նրանք համարում են նաեւ, որ թեկնածուին խաբելով լրագրողները նաեւ հեռուստադիտողներին են խաբել: Վերջին դիտարկումը՝ հեռուստադիտողներին խաբելու վերաբերյալ, բավականին անհասկանալի է:

Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտն ու Երեւանի մամուլի ակումբը ներկայացնում են նաեւ շաբաթվա ընթացքում եղած օրենքի խախտումները: «Հայոց աշխարհը» տպագրել է Իոսիֆ Կոբզոնի՝ Մոսկվայում ունեցած ելույթի մասին տեղեկատվություն, որտեղ Կոբզոնն ասում է, որ պաշտպանում է Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը: Խախտվել է Ընտրական օրենսգրքի 18-րդ հոդվածը: Թեեւ այդ հոդվածով իսկապես օտարերկրյա քաղաքացիներին արգելվում է նախընտրական քարոզչություն կատարել, այնուամենայնիվ հիշեցնենք, որ Քոչարյանին պաշտպանելու մասին Կոբզոնը նշել էր իրեն Մոսկվայի պատվավոր քաղաքացու կոչում շնորհելուց հետո՝ կատակով:

Որպես օրենքի խախտում նշվում է նաեւ հունվարի 28-ին՝ Բանակի օրը, Հանրային, ԱԼՄ եւ «Արմենիա» հեռուստաընկերությունների եթերով, այնուհետեւ հունվարի 29-ին «Հայաստանի Հանրապետություն», «Ազգ» եւ «Հայոց աշխարհ» թերթերի էջերում Սերժ Սարգսյանին որպես պաշտպանության նախարարի ներկայացնելը: Ըստ մոնիտորինգի խմբի, պարզ չէ՝ խախտվո՞ւմ է Ընտրական օրենսգրքի 18-րդ հոդվածը, որն արգելում է զինվորականներին քարոզչություն ծավալել: Օրենքը չի որոշակիացնում՝ նախարարը հանդիսանո՞ւմ է զինծառայող, թե՞ ոչ: Մոնիտորինգի խումբը կարեւորում է, որ Սերժ Սարգսյանը ներկայացված չէր որպես Քոչարյանի նախընտրական շտաբի պետ:

Մեր կողմից նշենք, որ Սերժ Սարգսյանը զինվորական, առավել եւս զինծառայող չէ, այլ քաղաքական պաշտոն է զբաղեցնում: Ինչ վերաբերում է նախընտրական շտաբի պետ ներկայանալուն, բնական է, որ Բանակի օրը նա որպես նախարար պետք է ներկայանար, մանավանդ որ նախագահական ընտրությունների օրերին նա հրաժարական չի տվել, այլ ընդամենն արձակուրդում է, իսկ նախարարն արձակուրդում եւս չի դադարում նախարար լինելուց:

Տպավորություն է ստեղծվում, թե մոնիտորինգի խումբը հետեւում է միայն թեկնածու Քոչարյանի ծավալած քարոզարշավին, կամ էլ օրինախախտումները միայն այս թեկնածուին են վերաբերում:

Համաձայնելով, որ Քոչարյանի, որպես գործող նախագահի նկատմամբ ուշադրությունը, բնականաբար, շատ մեծ է, այնուամենայնիվ, մոնիտորինգի խմբի աչքից մյուս թեկնածուներին պաշտպանող լրատվամիջոցների օրինախախտումները կարծես «վրիպում» են: Վերլուծության մեջ որպես հանդուրժողականության բացակայության օրինակ է բերվում ընդդիմության կողմից տրվող «սեւ PR»-ը, սակայն կոնկրետ լրատվամիջոցների անուններ եւ օրինախախտումներ չեն նշվում, այնինչ, օրինակ, «Ազգի» անունը նշվում է բացասական երանգով: Ամենացայտունն ամեն օր թեկնածուներին ծաղրող հրապարակումներն են, մինչդեռ, ըստ ԿԸՀ սահմանած կարգի, թեկնածուներին ու նրանց ծրագրերը ծաղրելն արգելվում է: Մոնիտորինգի խումբը չնկատելու է տալիս այդ փաստերը:

Նշենք նաեւ, որ յուրաքանչյուր լրատվամիջոց, եթե, իհարկե, պետական չէ, կարող է նախընտրած թեկնածու ունենալ: Ինչ վերաբերում է թեկնածուների համար մասնավոր լրատվամիջոցներից հավասար պայմաններ տրամադրելու պահանջին, այս դեպքում ընտրությունը թեկնածուներինն է, թե որ լրատվամիջոցին վճարեն:

Մոնիտորինգ բառը, իհարկե, տպավորիչ է հնչում, բայց բառից բացի որքանո՞վ է մեզանում ընկալվել ժողովրդավարական համակարգին հատուկ այս երեւույթի էությունը:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Տասնմեկից միայն մեկն էր եկել

Նախաձեռնող խումբը զանգվածային լրատվության միջոցներին տեղեկացրել էր, որ փետրվարի 7-ին, ժամը 18-ին Հայաստանի գրողների միությունում կազմակերպվում է կլոր սեղան «Մտավորականության խնդիրները հայոց պետականության կերտման գործում» թեմայով: Տեղեկացված էր նաեւ, որ մասնակցելու են ՀՀ նախագահության 11 թեկնածուները: Անչափ շահագրգռող հրավեր էր: Գնացինք, ներկայացանք եւ տեսանք, որ... 11 թեկնածուներից ներկա էր միայն Գառնիկ Գեւորգի Մարգարյանը: Ճանաչված մտավորականներից տեսանք Լենսեր Աղալովյանին, եւս մեկ-երկուսին:

Նախաձեռնող խումբը խնդրեց զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներին մանրամասն լուսաբանել «կլոր սեղանը»: ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչները լսեցին այս խոսքերը:

Զարմանալի է, որ այս օրերին այսպիսի միջոցառումներ են կազմակերպվում:

Ս. Գ.

Սուրբ Սարգսի տոն փետրվարի 15-ին

Փետրվարի 15-ին Հայ առաքելական եկեղեցին նշում է Սբ. Սարգսի տոնը, որը Գարեգին Երկրորդ վեհափառի կողմից հռչակվել է որպես երիտասարդների օրհնության օր: Տոնի առթիվ Արարատյան թեմի առաջնորդանիստ, Նոր Նորքի եւ Արգավանդի Սբ. Սարգիս եկեղեցիներում կմատուցվի սբ. պատարագ: Հետպատարագի կկազմակերպվեն բացօթյա տոնակատարություններ:

Դիմանկարներ

ՈՐԴԻՆ

Քաղաքականությունը՝ ժառանգաբա՞ր

«Ես ունեմ իմ սեփական ճանապարհը»

«Մասնագիտական գործունեությունս սկսել է էլեկտրատեխնիկական գործարանում որպես վարպետ, այնուհետեւ ավագ վարպետ, արտադրամասի պետի տեղակալ, արտադրամասի պետ, «Հայէլեկտրաշարժիչ» արտադրական միավորման գլխավոր ինժեների տեղակալ»:

Այնուհետեւ Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի էլեկտրատեխնիկական ֆակուլտետի շրջանավարտի աշխատանքային կենսագրությունը կապված է եղել «Մարս» ծրագրավորող հրահանգասարքեր արտադրող գործարանի հետ: Մինչեւ 1999-ը, ավելի ստույգ՝ 1999-ի հոկտեմբերի 27-ը: Այդ պահից Ստեփան Դեմիրճյանի գործունեությունը, «Մարսին» զուգահեռ, ներառեց եւս մեկ ձեւ կամ ոլորտ՝ քաղաքականությունը:

Քաղաքականությունը հայտնվեց հոր՝ ՀՀ Ազգային ժողովի զոհված նախագահ Կարեն Դեմիրճյանի ստեղծած կուսակցության տեսքով: Նախ, նա դարձավ 1998-ի խորհրդարանական ընտրությունների նախօրեին ստեղծված Հայաստանի ժողովրդական կուսակցության նախագահի պաշտոնակատար, 2001-ից՝ նախագահ:

Թե որպիսին կլիներ Ս. Դեմիրճյանի ակտիվությունը ժողովրդական կուսակցության գաղափարներին միանալու եւ տարածելու գործում, այսօր արդեն ժամանակավրեպ հարց է: Քանի որ պրն Դեմիրճյանն առաջադրվել է որպես ՀՀ նախագահի թեկնածու՝ ընտրություններին մասնակցելու համար:

Ս. Դեմիրճյանը գրեթե ժառանգաբար ստացած իր կուսակցության հետ ընդդիմության 16-ի դաշինքում է, որի առաջնորդ-թեկնածուներն առանձին-առանձին հայտարարում են փետրվարի 19-ին միասնական թեկնածությամբ հանդես գալու մասին: Ունի՞ Ստեփան Դեմիրճյանը նման հավակնություն, թե՞ նա կնախընտրի միայնակ գնահատել իր ուժերը: Համենայն դեպս, ընդդիմության համախմբված իր ընկերներից առավել զուսպ պահվածք է դրսեւորում, եւ նրանցից շատերի նման չի խոսում ահազանգող, սպառնացող ձայնով: Փոխարենը շատ ընդհանուր եւ ոչինչ չասող մի քանի նախադասություն է կրկնում:

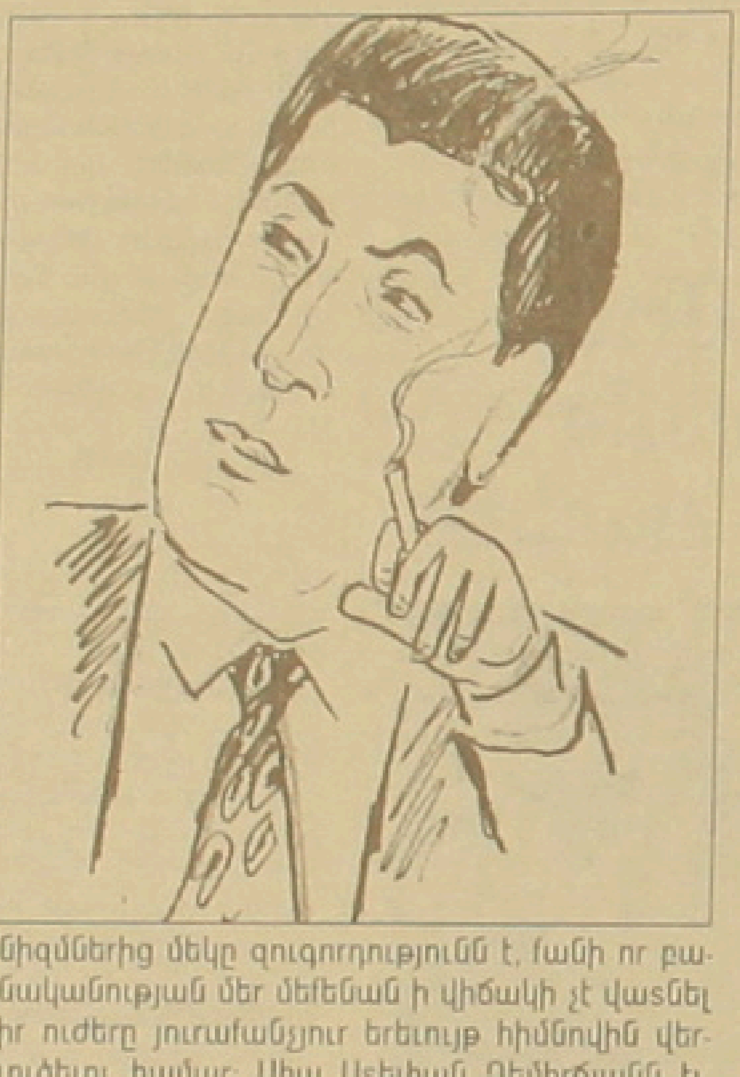

Մարդու մտքի աշխատանքի շատ կարեւոր մեխանիզմներից մեկը զուգորդությունն է, քանի որ բանականության մեր մեքենան ի վիճակի չէ վատնել իր ուժերը յուրաքանչյուր երեւույթ հիմնովին վերլուծելու համար: Ահա Ստեփան Դեմիրճյանն էլ, հատկապես նրա ձայնը, մեծ մասամբ ընկալվում է՝ զուգորդվելով Կարեն Դեմիրճյանի հետ:

Անշուշտ, զավակի նմանությունը հորը բնական օրինաչափությունների շրջանակում է: Հատկապես նման ականավոր գործչի հետ զավակին զուգորդելը, որը մինչ այդ չլինելով քաղաքական ասպարեզում, գալիս է, փաստորեն, նրան փոխարինելու ակնկալիքով: Թե՞ գուցե երեք տարուց ավելի քաղաքական դաշտում լինելը բավարար ժամանակ էր առավել ինքնուրույն, հստակ հասարակական ընկալման հասնելու համար: Ինքը՝ Ստեփան Դեմիրճյանը, իր վերջին մամլո ասուլիսում նշեց, թե, այնուամենայնիվ, «ունեմ անցած սեփական ճանապարհ, որի համար չեմ ամաչում»:

ՄԱՐԹԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ԵՂԲԱՅՐԸ

Ինչն ազդեց եւ կազդի Արամ Սարգսյանի վարկանիշի վրա

Երբ 1999 թ. հոկտեմբերի 27-ին զոհված վարչապետ Վազգեն Սարգսյանին փոխարինեց նրա եղբայր Արամ Սարգսյանը, տիրապետող մտայնությունն այն էր, որ նրան չի հաջողվի դուրս գալ եղբոր ստվերից, որ նա մշտապես ընկալվելու է ոչ թե որպես վարչապետ Արամ Սարգսյան, այլ Վազգենի եղբայր: Նման մտայնությանը նպաստում էր Արամ Սարգսյանի անհայտ լինելը երկրի բնակչության համար:

Հայտնի էր միայն, որ նա Հայաստանի խոշորագույն ձեռնարկություններից մեկի՝ «Արարատցեմենտի» գլխավոր տնօրենն էր: Այդուհանդերձ, Արամ Սարգսյանը, դեռեւս անփորձ էր կառավարման մեջ եւ անծանոթ քաղաքական ինտրիգներին:

Խոսելով Արամ Սարգսյան քաղաքական գործչի մասին, նախ հարկ ենք համարում առանձին անդրադառնալ նրա վարչապետության 6-7 ամիսներին:

Հիշենք 1999 թ. նոյեմբերի լարված, կարելի է ասել՝ պայթյունավտանգ ներքաղաքական վիճակը: Շնորհիվ նորանշանակ վարչապետի եւ նախագահի փոխհասկացողության ու դրսեւորած քաղաքական կամքի, հնարավոր եղավ լիցքաթափել այդ մթնոլորտը, խուսափել լարվածության կործանարար խորացումից: Չենք կարող չհիշատակել նաեւ Արամ Սարգսյանի անմիջական ջանքերն արդյունաբերական մի շարք ձեռնարկությունների, մասնավորապես «Նաիրիտի» եւ Ագարակի պղնձամոլիբդենային կոմբինատի վերագործարկման ուղղությամբ: Մեղրու տարածաշրջանի յուրաքանչյուր բնակիչ տեղյակ է Ագարակում կառավարության անցկացրած արտագնա նիստի մասին, որտեղ տնտեսական բլոկի բոլոր նախարարները դեմ էին արտահայտվել կոմբինատի վերաբացմանը, նշելով, որ դրա գործունեությունը կլինի ոչ շահավետ: Որոշիչ է եղել վարչապետի դիրքորոշումը, որը կողմ է արտահայտվել ձեռնարկության վերաբացմանը եւ հանձնարարել գտնելու շահավետ գործելու ուղիներ:

Արամ Սարգսյանի հիմնական սխալը, որն էլ ի վերջո հանգեցրեց նրա պաշտոնանկությունը, նախկին իշխանություններին ներկայացնող քաղաքական ուժի ազդեցության տակ ընկնելն էր: Այն ուժի, որին իշխանությունից հեռացրել էր հենց իր եղբայրը՝ Վազգեն Սարգսյանը: Վարչապետը նախ հրաժարվեց իշխանություններից մի շարք ՀՀՇ-ական նախարարների (Վահան Շիրխանյան, Շահեն Կարամանուկյան եւ այլք) հեռացնելու նախագահի պահանջին համաձայնել, չնայած դրան կողմ էր նաեւ կառավարող Հանրապետական կուսակցության (որի անդամ էր Արամ Սարգսյանը) վարչության անդամների մեծ մասը: Դրա պատճառով պաշտոնանկ եղավ ինքը: Դեպքերի հետագա ընթացքը ցույց տվեց, որ Արամ Սարգսյանի նման դիրքորոշումը պատահական չէր: Չնայած նա եւ Ալբերտ Բազեյանը հիմնեցին նոր՝ «Հանրապետություն» կուսակցությունը, բայց նախկին վարչապետը շարունակեց թափանցիկ եւ բացահայտ ակնարկներ կատարել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի կամ ՀՀՇ-ի հետ համագործակցելու մասին: Պատասխան ազդանշաններ էին տրվում նաեւ ՀՀՇ-ամերձ մամուլում: Այն մտավախությունը, որ իշխանությունը վերստանալու մարմաջով տառապող ուժի կողմից Արամ Սարգսյանը կարող է օգտագործվել որպես ցատկահարթակ, լրջորեն ազդեց եւ դեռեւս կազդի նրա վարկանիշի վրա նախագահական ընտրությունների ժամանակ: Բոլորիս հիշողության մեջ դեռեւս թարմ են նախկին վարչակարգի իշխանության դժնդակ տարիները:

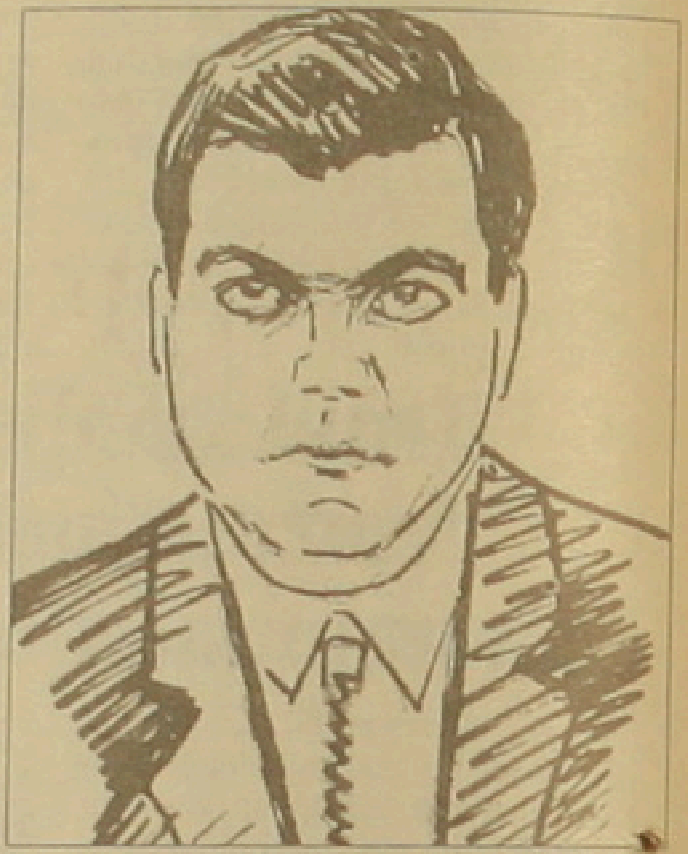

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Եվ արյունախամվում են Գեղամյանի ոտքերը...

Ինչ կկորցներ երկիրը, եթե Արտաշես Գեղամյանը երեւույթ չլիներ

Թե նախագահի թեկնածու Արտաշես Գեղամյանի խիստ աստվածավախությունը որտեղից է առաջացել, մարդ գլուխ չի հանում: Դե արի ու մի զարմացիր. սկսած 1971 թվականից, այսինքն՝ Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտն ավարտելուց եւ ֆակուլտետի կոմերիտական կազմակերպության քարտուղար դառնալուց հետո, մինչեւ 1990 թ. հունիսը կուսակցական ու վարչական ինչ պաշտոն ասես չի զբաղեցրել, էլ Կարելական Ինքնավար Հանրապետությունում որպես Հայաստանի ուսանողական շինջոկատի հրամանատար, էլ Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի 13 հազարանոց կոմերիտական կազմակերպության կոմիտեի առաջին քարտուղար: Էլ չենք խոսում 1979-86 թթ. Հայաստանի կոմկուսի կենտկոմի ապարատում՝ որպես հրահանգիչ, սեկտորի վարիչ, տեսուչ, կենտկոմի առաջին քարտուղարի օգնական, կուսակցական-կազմակերպական աշխատանքի բաժնի վարիչի առաջին տեղակալ եւ այլն:

Իր կոմունիստական կուսակցությանը, որին անդամակցել է 1972 թ.-ից, անձնուրաց նվիրվածության համար էլ 1989 թ. նշանակվել է Երեւանի քաղաքապետի պաշտոնում: Իսկապես Գեղամյանի տեղն ով էլ լիներ, հիմա ուղն ու ծուծով աթեիստ դարձած կլիներ: Բայց մարդը բարձրյալից միշտ էլ թաքուն վախեցել է, ու խոսքի, խղճի ազատության «տարածման հետ միաժամանակ դրսեւորվեց Գեղամյանի նաեւ այդ առաքինությունը»:

Երեւի բարձրյալն էլ էր նկատել Գեղամյանի այդ «շնորհը» եւ որոշել էր մարդուն առաջնորդի «հոգի» ուղարկել:

Եվ հասարակության աչքի առաջ, 1995 թ.-ից Գեղամյանը համեստ հասարակական գործչից վերափոխվեց առաջնորդի, քաղաքական լուրջ գործոնի: Բարձրյալի շնորհը, սակայն, Գեղամյանը չափից դուրս լուրջ էր ընկալել, եւ նա, ոչ ավել, ոչ պակաս, իրեն թշվառ երկրիս «ազգային փրկիչ» հռչակեց ու... այդ եռյակներ ու 16-յակներ էին կառուցում, որպես կորստից փրկված մի ողջ ժողովրդի ապագա իշխանություն: Բայց ինչպես ընդունված է բոլոր միջակությունների դեպքում, նրանք չէին կարող ընկալել Գեղամյան ոչ թե անհատից, այլ արդեն երեւույթից եկած այդ լույս-ծրագիրը

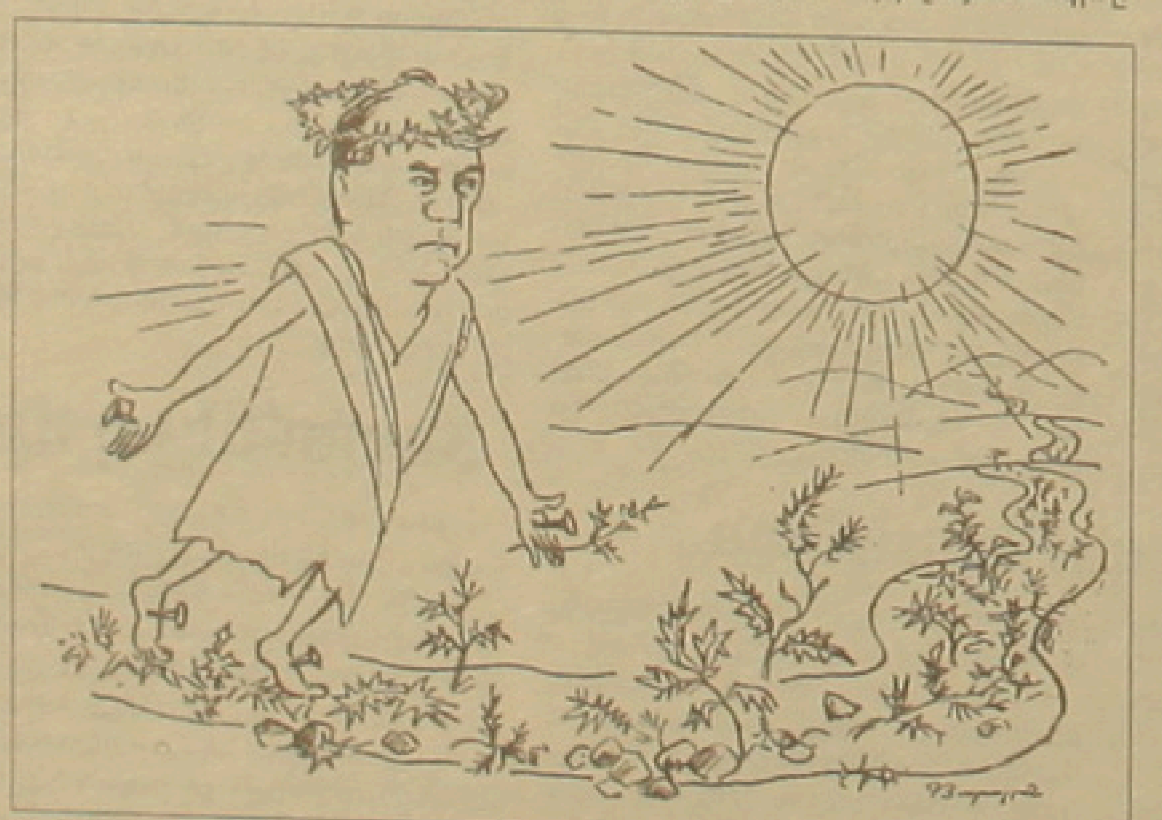

օրվանից ամեն ինչ խառնվեց իրար: Իհարկե, Գեղամյանը չէր կարող մինչ այդ, որպես անմնացորդ հայրենասեր, կողքից նայել, թե ինչպես են «սուտ հովիվները» փրկչի դիմակի տակ խեղճ ժողովրդին տանում դեպի կործանում, ուստի շատ բնական էր նրա որոշումը՝ պատռել այդ դիմակները եւ հանրությանը նվիրաբերել իր «միս ու արյունից» թրծված ազգային փրկության ծրագիրը: Այդ «հղացքը» ճիշտ ժամանակին էր ու տեղին: Երկնից իջած այդ «լույսը» նկատեցին նաեւ նրա համախոհները, որոնք այնքա՜ն էին վստահում Գեղամյանին, որ անգամ նրա հետ ե-

եւ սկսեցին դավեր նյութել նրա թիկունքում: Եվ այդ դավերը թաքցնելու համար իրենք էին կանգնում եւ Քրիստոսի նման Գեղամյանին ասում. «Եվ դու, Գեղամյան, մինչեւ աքաղաղի կանչելը, այսինքն՝ մինչեւ նախագահական ընտրությունները երեք անգամ պիտի դավաճանես մեզ»:

Բայց վեր կանգնելով այդ խառնաշփոթից, իմանալով ինչու է իջել բեմահարթակ, առավել եւս գլխավերեւում ունենալով իր ծրագիրը, Գեղամյան-երեւույթը որոշեց իր ճանապարհով գնալ, ինչպես ինքը կասեր՝ մինչեւ վերջ: Դեպի փրկություն տանող նրա ճանապարհն էլ փուշ էր: Իշխանությունների աճեցրած փշերն անընդհատ ծակծկում, արյունաքամ էին անում նրա ոտքերը, բայց նա համառորեն գնում էր առաջ, արհամարհելով եւ այդ փշերը, եւ անգամ նախկին յուրայիններին ու համախոհներին, որոնք, հենց Գեղամյանի վկայությամբ, միշտ էլ հետ են ընկել իրենից: Նա չէր նայում անգամ այն մարդկանց երեսին, որոնք մեղադրում էին իրեն իշխանությունների հետ գաղտնի պայմանավորվածություններ ունենալու մեջ ու, ինչպես մեծերին է հատուկ, բազմանշանակ ու վեհանձնորեն... լռում էր:

Իրականում նրան ոչինչ պետք չէր: 1997-ի ապրիլին հիմնադրեց «Ազգային միաբանություն» կուսակցությունն, ի դեմս որի ձեռք բերեց անձնվեր հավատավորների բանակ: Նրանցից եւ ոչ մեկը չհանդգնեց գլուխ բարձրացնել ու, առավել եւս, սեփական տեսակետ հայտնել, հանրության կողմից ընկալվել որպես իր անհատականությունն ունեցող քաղաքական գործիչ: Այլ նախընտրեցին մնալ ստվերում, քանզի Սատանան պատժվել էր հենց նրա համար, որ հանդգնել էր չափվել Աստծո հետ: Եվ այդ շրջանակներն էլ լծվեցին իրենց համար կանխորոշված առաքելության իրագործմանը: Արտաշես Սամվելի Գեղամյանի կենդանի, վեհաշուք արձանի կերտմանը, ամեն գնով ոչնչացնելով բոլոր կարգի ընդդիմախոսներին, էլ չենք խոսում թշնամիների մասին, ոտնահարելով սկզբունքները եւ արդարացնելով լիբերալ-կենտրոնամետների հետ զանազան դաշինքների ու միավորումների ստեղծումը՝ անգամ ժամանակից շուտ, օրենքների խախտմամբ ԱԼՄ-ի հեռուստաեթերով քարոզարշավ սկսելով եւ «Մենք» նույնիսկ «սրբագործված» ֆիլմը ցուցադրելով: Թերթերի էջերում «Ազգային միաբանության էջ» բազմաբովանդակ խորագրի ներքո առանց ստորագրությունների հարցազրույցների հրապարակմամբ եւ... ի վերջո Գեղամյան-փրկչի անցյալի վերհանմամբ: Իսկ այն շա՜տ խոսուն է: Դեռեւս ոչ մի մահկանացու չէր հանդգնել որպես կենսագրական փաստ ԿԸՀ-ին ներկայացնել, թե 1997-ին Գեղամյանը հանդես է եկել Ռուսաստան-Բելառուս միության խորհրդարանական ժողովի լիագումար նիստում եւ... «առանձնահատուկ կարեւորել է ԼՂ հարցի լուծման հրամայականը»: Բայց որ շատ ավելի կարեւոր է՝ «պահանջել է Հանրապետության Նախագահի հրաժարականը»: Այո, կարելի էր նաեւ ոչինչ չասել, լոկ վերջին այս նախադասությունը լիովին ցույց է տալիս Արտաշես Գեղամյանի ողջ արածն ու չարածը եւ նվիրումն իր ժողովրդին:

Ուստի անգամ վրդովեցուցիչ կլիներ, եթե ազգիս նման զավակը հանկարծ հրաժարվեր մասնակցել նախագահական ընտրություններին: Իհարկե, վերլուծելու եւ թվերն այդքա՜ն լավ ճանաչելու ունակություն ունեցող Գեղամյանը նման բան դժվար թե թույլ տար իրեն: Բայց ամեն դեպքում պատկերացնել միայն կարելի է, թե ինչ գույներից ու ինտրիգներից կզրկվեր այս ընտրապայքարը եւ որքան կողբար խեղճ ժողովուրդը:

Փառք Աստծո...

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Հ. Գ. Ափսոս, եթե Եղիշե Չարենցը տեսներ այս ընտրապայքարը, թերեւս իր հայտնի աֆորիզմը կառուցեր այսպես. «Ով հայ ժողովուրդ, քո միակ փրկությունը քո...Գեղամյանի մեջ է»:

Ռամսֆելդը Գերմանիային դասեց ԱՄՆ-ի գլխավոր թշնամիների շարքում

Պարսից ծոցի պատերազմը, որին հակաիրաքյան կոալիցիայի կազմում մասնակցել էին նաեւ եվրոպական երկրները, երեւան հանեց ԱՄՆ-ի հետ վերջիններիս տարաձայնությունները: Դրանք թերեւս պայմանավորված էին Մերձավոր Արեւելքում ԱՄՆ-ի միանձնյա ռազմական ներկայության նկատմամբ այդ երկրների բացասական դիրքորոշումով:

Հակաիրաքյան պատերազմի շեմին տարաձայնություններն արդեն վերաճեցին լուրջ հակասությունների, որոնք դրսեւորվում են Ֆրանսիային եւ Գերմանիային հասցեագրված վիրավորական արտահայտություններով: Հակասությունների հիմքում Մերձավոր Արեւելքի քաղաքական ճակատագիրը միանձնյա տնօրինելու պաշտոնական Վաշինգտոնի հավակնություններից բխող մտավախություններն են:

Ուրեմն եվրոպական երկրները, հակադրվելով Իրաքի դեմ պատերազմին, իրականում ԱՄՆ-ի միանձնյա ներկայությանն են հակադրվում տարածաշրջանային գործընթացներից դուրս չմղվելու, ինչպես նաեւ միակողմանի որոշումներ ընդունելու ԱՄՆ-ի հնարավորությունները սահմանափակելու համար, որպեսզի հակաիրաքյան պատերազմն այլ տարածաշրջաններում համանման որոշումների նախադեպը չդառնա:

Ինչ վերաբերում է արտահայտությունների վիրավորական բնույթին, ապա դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ Պենտագոնի գլխավոր խորհրդական Ռիչարդ Փեռլի փետրվարի 5-ի հայտարարությանը, որտեղ նա ասել էր. «Ֆրանսիան այլեւս ԱՄՆ-ի եւ ՆԱՏՕ-ի դաշնակիցը չէ», ապա Գերհարդ Շրյոդերին անվանել էր «վարկաբեկված կանցլեր»:

Ի դեպ, մինչ այդ խոսելով «ծերացած Եվրոպայի» մասին, Ֆրանսիային փորձել էր նսեմացնել ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը: Ահա փետրվարի 6-ին նա, որի նախնիները, թուրքական «Աքշամ» թերթի վկայությամբ, 1866 թ. Մ. Նահանգներ են ներգաղթել Գերմանիայից, ԱՄՆ Կոնգրեսում ելույթ է ունենում եւ հետպատերազմյան Իրաքում ենթադրվող կառուցվածքային փոփոխություններին անդրադառնալիս հանկարծ ընդգծում է. «Լիբիան, Կուբան եւ Գերմանիան ոչ մի փուլում որեւէ փոփոխության չեն մասնակցի»: Այլ կերպ՝ Ռամսֆելդը ոչ միայն բացառում է Գերմանիայի մասնակցությունն իրաքյան առաջիկա գործընթացներին, այլեւ նրան համեմատում է այն երկրների հետ, որոնք, ըստ Վաշինգտոնի, ԱՄՆ-ի գլխավոր թշնամիներն են:

Ըստ «Աքշամի», մինչ Գերմանիայում ԱՄՆ դեսպան Դեն Քոութսը փորձում է մեղմել շիկացած մթնոլորտը, նշելով, որ Ռամսֆելդը ոչ թե ԱՄՆ-ի, այլ ամերիկյան վարչակարգի տեսակետն է արտահայտում, Պենտագոնի գլխավոր խորհրդական Փեռլը նահանգային վերջին ընտրություններում Շրյոդերի կուսակցության կրած պարտության առթիվ իր գոհունակությունն է հայտնում: Այդ ընթացքում Գերմանիայում իշխող Սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության ներկայացուցիչ Հանս-Ուլրիխ Քլոզեն Ռամսֆելդի խոսքերը լուրջ չի ընդունում, ընդգծելով. «Դրանք խելամիտ բաներ չեն: Հազիվ թե նպաստեն Գերմանիա-ԱՄՆ հարաբերություններին»:

«Աքշամը» Ռամսֆելդի խոսքերին անդրադարձել էր «Առաջին ռումբը Գերմանիային» խորագրով: Դրանք ռումբի ազդեցություն գործե՞լ են, թե՞ ոչ՝ դժվար է ասել: Բայց որ հակաիրաքյան պատերազմում անհրաժեշտ միջազգային աջակցության բացակայությունը Պենտագոնի ղեկավարներին հավասարակշռությունից է հանում, ակնհայտ է:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԹԲԻԼԻՍԻԻՑ

Շեւարդնաձեին ուզում էին գահընկեց անել, իսկ Նադարեիշվիլուն՝ սպանել

Վրաստանի գլխավոր դատախազ Նուգզար Գաբրիլիձեն երեկ հայտարարեց, որ հետաքննությունը երկու շաբաթվա ընթացքում կպարզի եւ Անվտանգության խորհրդի նիստում կլինի՝ արդյոք էդուարդ Շեւարդնաձեի դեմ դավադրության ծրագի՞ր է եղել, ի՞նչ նպատակներ են հետապնդում նման տեղեկություն տարածողները:

Փետրվարի 5-ին «Նոր ազգային շարժում» կուսակցության ղեկավար Միխայիլ Սաակաշվիլին, որը Վրաստանում առավել ճանաչված է իր անհավասարակշիռ պահվածքով, եւ վրացական մամուլը երբեմն նրան ամբաստանում է կաշառակերության եւ ազգությամբ հայ լինելու մեջ, «Ռուսթավի-2» հեռուստատեսությամբ հայտարարեց, թե Շեւարդնաձեի շրջապատը ծրագրել է գահընկեց անել երկրի նախագահին: Սաակաշվիլին նշել էր դավադրության նախապատրաստողների անունները՝ պետնախարար (վարչապետ) Ավթանդիլ Ջորբենաձե, ՆԳ նախարար Կոբա Նարչեմաշվիլի: Հեղաշրջումը, ըստ Սաակաշվիլու, պետք է լիներ թավշյա, այսինքն՝ Շեւարդնաձեն ստիպողաբար հեռուստատեսությամբ հայտարարում է, որ հրաժարական է տալիս եւ նախագահի լիազորությունները հանձնում պետնախարար Ջորբենաձեին: «Նոր ազգային շարժման» առաջնորդի հայտարարությունը լրջություն չէր ստանա, եթե «դավադրության» վրա յուղ չլցներ «զոհը»՝ էդ. Շեւարդնաձեն: Վրաստանի նախագահը, անհեթեթ որակելով Սաակաշվիլու պնդումները, այդուհանդերձ, գլխավոր դատախազությանը հանձնարարեց հետաքննություն անցկացնել:

Լրատվամիջոցների ուշադրությունն իր անձի շուրջ շարունակում է պահել Աբխազիայի կառավարության վտարանդի ղեկավար Թամազ Նադարեիշվիլին: Նա «Ջորջիան թայմս» թերթին տված հարցազրույցում պնդում է, թե իբր իր դեմ նախապատրաստվում է ահաբեկչություն՝ ֆիզիկապես ոչնչացնելու նպատակով: Նադարեիշվիլին չի բացառել, որ ահաբեկչության հետեւում կարող է լինել Աջարիայի ղեկավարությունը: Ի դեպ, Ասլան Աբաշիձեն բազմիցս մեղադրել է Նադարեիշվիլուն վրաց-աբխազական սահմանում մաքսանենգ առեւտրի, վրացի փախստականներին հասանելիք օգնությունը յուրացնելու, Աբխազիայի խնդիրը կարգավորելուն խանգարելու մեջ:

Տասը տարի շարունակ իբր ահաբեկչության պոտենցիալ զոհ է Ասլան Աբաշիձեն: Աջարիայի անհնազանդ առաջնորդն արդեն 11 տարի հրաժարվում է տեսնել Թբիլիսին սեփական աչքերով, պնդելով, թե Վրաստանի իշխանությունները նպատակ ունեն ֆիզիկապես ոչնչացնել իրեն:

Բացառիկ պետություն է Վրաստանը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

ԱՄՆ-ԿԺԴՀ հարաբերություններում լարվածությունն աճում է

Կորեացիները կրկին սպառնում են

Պենտագոնը որոշել է Կորեական թերակղզու ափերի մոտ ուղարկել «Կառլ Վինսոն» ավիակիրը: NBC հեռուստաընկերության տվյալներով, ԱՄՆ ռազմական գերատեսչության ղեկավար Դոնալդ Ռամսֆելդն ամենամոտ ժամանակներս ստորագրելու է համապատասխան կարգադրություն:

Բացառված չէ նաեւ, որ Ճապոնիայում գտնվող ամերիկյան ռազմակայանից Հարավային Կորեա տեղափոխվեն կործանիչ-ռմբակոծիչներ, որոնց թիվն առայժմ չի հաղորդվում:

Ներկայումս «Կառլ Վինսոնը» Հավայան կղզիների մոտ է: Ենթադրվում է, որ Խաղաղ օվկիանոսում այն կփոխարինի Յոկոսուկայի (Ճապոնիա) նավահանգստում գրանցված «Քիթի հոկ» ավիակրին, որն ուղարկվելու է Պարսից ծոց: CNN հեռուստաընկերության տվյալներով, ակնկալվում է, որ այնտեղ կուղարկվի նաեւ Սան Դիեգո կղզու մոտ խարիսխ ձգած «Նիմից» ավիակիրը:

Կորեական թերակղզում եւս իրադրությունն աստիճանաբար շիկանում է: ԿԺԴՀ արտգործնախարարությունը փետրվարի 6-ին նախազգուշացրեց Վաշինգտոնին, հայտարարելով, թե Կորեական թերակղզու ռազմական ներկայության աճի դեպքում Հյուսիսային Կորեան կարող է կանխիչ հարված հասցնել ամերիկյան զորքերին:

BBC-ին տված հարցազրույցում ԿԺԴՀ փոխարտգործնախարար Կիմ Բեն Գալն իր երկրի կառավարության մտահոգությունն է արտահայտել դեպի Հարավային Կորեա ավիակիրներ, ռմբակոծիչներ եւ հավելյալ զորաբաժին ուղարկելու Վաշինգտոնի մտադրության առթիվ: Կորեացի դիվանագետի խոսքերով, այդ բոլոր գործողությունները վկայում են, որ ԱՄՆ-ը մտադիր է ներխուժել ԿԺԴՀ: Ուստի վերջինս «հարկ եղած դեպքում կանխիչ հարված հասցնելու որոշում կընդունի»:

ԿԺԴՀ բանակի թվակազմը 1 մլն է, մինչդեռ Հարավային Կորեայում տեղաբաշխված են ամերիկացի 37 հազար զինծառայողներ: BBC-ն հաղորդում է, որ Փենյանի փողոցներում լարվածություն է զգացվում: Ամեն օր հոսանքի անջատումներ են լինում եւ անցկացվում են վարժանքներ, որոնց ընթացքում մշակվում են բնակչության գործողությունները ի դեպս հավանական օդային հարձակման: Ամենուրեք փակցված պաստառները մարդկանց խիզախության կոչ են անում:

Ենթադրվում է, որ Հյուսիսային Կորեան արդեն ունի 1-2 միջուկային ռումբ եւ կարող է 4-6 ուրիշներն էլ արտադրել, օգտագործելով բանեցված միջուկային կաղապարաձողերը: Իսկ Յոնբյոնի միջուկային ռեակտորի վերագործարկումը կորեացիներին թույլ կտա ռազմական պլուտոնիումի արտադրություն սկսել, Ասիայում ստեղծելով միջուկային սպառազինությունների մրցավազքի սպառնալիք:

Ֆրանսպրեսի տվյալներով, երեկ ԿԺԴՀ պաշտոնական լրատվական գործակալությունը տարածել է հայտարարություն, որտեղ առկա են նոր սպառնալիքներ: «Եթե ամերիկյան ագրեսիվ զորքերի ավելացման սադրիչ գործողությունները շարունակվեն, ապա կորեական թերակղզին կվերածվի մոխիրների, եւ կորեացիները չեն խուսափի միջուկային ահավոր աղետից», նշվում է փաստաթղթում:

Կորեական թերակղզում ծագած նախորդ միջուկային ճգնաժամը 1994 թ. ավարտվել էր ԱՄՆ-ԿԺԴՀ համաձայնագրի ստորագրմամբ: Այս անգամ նախագահ Ջորջ Բուշը պատրաստվում է B-52 եւ B-1 ռազմական ռմբակոծիչներ ուղարկել Հեռավոր Արեւելք եւ միաժամանակ պատրաստակամություն է հայտնում ԿԺԴՀ-ի խնդիրը լուծել ՉԺՀ-ի, Ռուսաստանի, Հարավային Կորեայի եւ Ճապոնիայի մասնակցությամբ:

Պ. Ք.

Իրաքը ՄԱԿ-ին թույլատրել է հարցաքննել իր գիտնականներին

ՄԱԿ-ին ընդառաջ քայլ կատարելով՝ Իրաքը միջազգային տեսուչներին թույլատրել է մասնավոր կարգով հարցաքննել իրաքցի գիտնականներին: Դրանով իսկ Բաղդադը շարունակում է հերքել ամերիկացիների այն մեղադրանքները, թե ինքը զանգվածային բնաջնջման զենք է թաքցնում:

Նախագահ Սադդամ Հուսեյնի խորհրդական, գեներալ Ամեր ալ Սաադին հինգշաբթի երեկոյան Բաղդադում կազմակերպված մամլո ասուլիսում անակնկալի բերեց լրագրողներին, հայտարարելով, որ այդ պահին ՄԱԿ-ի տեսուչները մասնավոր կարգով, այսինքն առանց իրաքցի պաշտոնյաների ներկայության, հարցաքննում են իրաքցի կենսաբաններից մեկին:

ՄԱԿ-ի տեսուչների խոսնակ Հիրո Ուեկին ավելի ուշ հաստատեց այդ լուրը: Խոսքը կենսաբան Սինան Մոհիի մասին է, որը տեսուչների հետ ստուգումները համակարգող կազմակերպության աշխատակից է:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ Բաղդադը կատարել է նաեւ մեկ ուրիշ դրական քայլ, ՄԱԿ-ի տեսուչներին թույլատրելով իրաքցի գիտնականների հետ մուտք գործել 15 մասնավոր ձեռնարկություններ՝ առանց իրաքցի պաշտոնյաների ներկայության:

Բաղդադում կարծում են, որ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում Վաշինգտոնն ու Լոնդոնը չեն շահել ճակատամարտը: Ամեր ալ Սաադին այս կապակցությամբ գոհունակություն հայտնելով ասել է. «Մենք արձանագրեցինք, որ մինչ ԱՄՆ-ը եւ Մեծ Բրիտանիան կոշտ գիծ են բռնել, մյուս բոլոր երկրներն այլ ընկալում ունեն եւ ուզում են ավելի շատ ժամանակ տալ տեսուչներին»:

Ինչ վերաբերում է միջազգային տեսուչներին օժանդակելու նպատակով Իրաքի երկնքում «Ու-2» լրտեսական օդանավերի թռիչքների իրականացմանը, պաշտոնական Բաղդադը սկզբունքորեն դեմ չի արտահայտվում, բայց թռիչքների անվտանգությունը չի երաշխավորում:

Այսօր եւ վաղը վերստին Բաղդադում կլինեն ՄԱԿ-ի տեսչական խմբերի ղեկավարներ Հանս Բլիքսը եւ Մոհամմեդ էլ Բարադեյը: Նրանց այցի կապակցությամբ Ամեր ալ Սաադին հույս է հայտնել, թե «երկխոսությունը թույլ կտա վերջ դնել Հանս Բլիքսի վերապահումներին եւ մեղմացնել նրա ծայրահեղական դիրքորոշումը»: Միաժամանակ նա դրվատել է Բարադեյի պրոֆեսիոնալիզմը:

Մյուս կողմից, ինչպես հաղորդել էինք երեկ, պաշտոնական Բաղդադը ժխտում է իր կապը հորդանանցի ահաբեկիչ Աբու Մուսաբ ալ Զարքաուիի հետ: Ամերիկացիները կասկածում են, թե նա Իրաքի եւ «Ալ Ղաիդայի» միջնորդն է: Մինչդեռ իրաքցիները պնդում են, թե նա Բաղդադի վերահսկողությունից դուրս գտնվող Իրաքյան Քրդստանում է:

«Համասը» պատրաստ է փոխարինել Արաֆաթին

Պաղեստինցի արմատականների «Համաս» կազմակերպությունը, որը պաշտպանում է անձնասպանական ահաբեկչությունները եւ իսլամի օրենքների խստությունը, պատրաստ է պաղեստինյան ժողովրդի ղեկավարը դառնալ Յասեր Արաֆաթի փոխարեն: Այդ մասին հայտարարել է «Համասի» ղեկավարության ներկայացուցիչ Մահմուդ Զահարը:

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը նշում է, որ դա կազմակերպության հարաճուն քաղաքական հավակնությունների հրապարակային դրսեւորումն է Արաֆաթի ազդեցության թուլացման ներկա պայմաններում: Զահարի խոսքերով, իր կազմակերպությունը միանգամայն պատրաստ է առաջնորդել պաղեստինցիներին: Նրա պնդման համաձայն, «Համասի» ենթակառույցը կազմակերպությանը թույլ է տալիս Արաֆաթի դերն ստանձնել ինչպես քաղաքական ու ֆինանսական, այնպես էլ սոցիալական ոլորտներում: Զահարի կարծիքով, «Համասը» հաղթանակ կտոնի Պաղեստինյան ինքնավարության առաջիկա ընտրություններում, ըստ որում՝ ոչ բռնի ուժով: Ընտրությունները պետք է անցկացվեին հունվարի 20-ին, բայց հետաձգվեցին, քանի որ իսրայելական զորքերն իրենց վերահսկողության տակ էին առել Հորդանանի արեւմտյան ափի քաղաքների մեծ մասը:

Իսրայելի իշխանություններն ամեն ջանք գործադրեցին Արաֆաթի ազդեցությունը թուլացնելու համար, պնդելով, թե հենց նա է պաղեստինցիներին դրդում հարձակվել իսրայելցիների վրա: Վարչապետ Արիել Շարոնն անդադար կրկնում է, թե բացի Արաֆաթից, պաղեստինցի մյուս բոլոր առաջնորդները պատրաստ են խաղաղության հաստատմանը: ԱՄՆ-ի օժանդակությամբ Շարոնն Արաֆաթի տապալումը դարձրել է օրախնդիր հարց:

Պ. Ք.

Կինո

«ՕՍԿԱՐԻ» ՆԱԽԵՐԳԱՆՔԸ

Արդեն ծեծված խոսք է դարձել, թե «Ոսկե գլոբուսների»՝ Հոլիվուդի արտասահմանյան մամուլի ընկերակցության մրցանակների շնորհումը, որ նախորդում է Ամերիկյան կինոակադեմիայի ամենամյա ծիսակատարությանը, «Օսկարի» գլխավոր փորձն է: Թեեւ լրագրողների եւ ակադեմիկոսների սահմանած անվանակարգերը փոքր-ինչ տարբերվում են, ամենից հաճախ օսկարյան մրցանակակիրներ են դառնում հենց նրանք, ովքեր արդեն «Ոսկե գլոբուսի» են տիրացել: Այս հանգամանքը հավելյալ կշիռ ու «մարգարեական» լուսապսակ է պարգեւել «Բեւերլի Հիլթոն» հյուրանոցում կատարվող արարողությանը, քանի որ ակադեմիկոսները մեծ մասամբ համամիտ են Հոլիվուդում հավատարմագրված արտասահմանցի լրագրողներին: Ինչեւէ, մինչեւ վերջերս «գլոբուսների» նկատմամբ կար նաեւ որոշակի թերահավատ վերաբերմունք: Ամերիկացի քննադատները դրանք բաշխող ընկերակցության անդամներին (իսկ նրանց թիվը մեկ ու կես հազարից ավելի կինոակադեմիկոսների համեմատ շատ փոքր է՝ հարյուրից էլ պակաս) «նոութբուքներով» զինված երկրպագուների տեղ էին դնում: Մրցանակների վարկը արատավորում էին այն լուրերը, թե ժյուրին քվեարկելիս «անտարբեր չէ շահագրգիռ կողմերի նվիրատվությունների հանդեպ»: Ընկերակցությունը, ի վերջո, գլխի ընկավ, որ իր մրցանակների հարգը բարձրացնելու համար «ավելի լավ է ինքը ընծաներ տա, քան ընդունի»: Այն աստղերը, ովքեր համաձայնում են հավակնորդներին հանձնել արձանիկները, չեն վարձատրվում. նրանց ծառայությունը հատուցվում է «բնամթերքով», ասել է թե՝ ընծաների հավաքածուով, որի մեջ մտնում են առաջին կարգի ավիատոմսեր, ձեռքի ժամացույցներ, գեղահարդարման կենտրոնի ուղեգրեր, համակարգչային խաղեր, գեղարվեստական իրեր եւ այլ մանրուքներ: Պարզվում է, որ այդ ընծաները միլիոնատերերին շատ են հրապուրում: «Գրեմիի» կազմակերպիչները պատմել են, թե վերջին մրցանակաբաշխություններից մեկի ժամանակ մասնակիցները ինչպես էին «խլխլում Krispy Kreme փքաբլիթներ ձեռք բերելու անվճար կտրոնները», ընդ որում՝ խոսքն այն մարդկանց մասին է, ովքեր «կարող են միանգամից գնել այդ հրուշակարանների ամբողջ ցանցը»: Չնայած դրան, «ոմանք գալիս են փորձի ու առաջին հերթին՝ հարցնում նվերների մասին», ուստի դժվար չէ եզրակացնել, թե «գլոբուսների» հեղինակությունը այդ նվերների հաշվին որքան է աճել: Համենայն դեպս, հարյուրավոր աստղերի կուտակումը մրցանակների շնորհման հանդիսությանը դրա վկայությունն է: «Ոսկե գլոբուսի» հոբելյանական, 60-րդ շքահանդեսին նրանք մեծ փայլ էին տվել եւ ձմռան կեսին կարմիր ուղեգորգի վրա ճեմում էին հայտնի մոդելագործների ամառային զգեստներով: Այս «անձնազոհությունը», իհարկե, փոխհատուցվեց ընծայատրությամբ, եւ «գլոբուսների» մեծ մասն էլ հենց հոլիվուդյան ընտրախավի բաժինը դարձավ:

Ճիշտ է, անգլիացի ռեժիսոր Սթիվն Դալդրին, որի «Ժամեր» ֆիլմը ճանաչվեց լավագույն դրամա, դեռ ընտրախավի լիիրավ անդամը չէ, բայց անցյալ տարվանից այդ կարգավիճակի շեմին է, երբ նրա «Բիլի Էլիոթը» ներկայացվեց երեք «Օսկարի»՝ ռեժիսորական աշխատանքի, սցենարի եւ կնոջ երկրորդական դերակատարման համար: Այս տարի էլ «Ոսկե գլոբուս» շահած «Ժամերն» է երեք «Օսկարի» հավակնում՝ որպես լավագույն կինոնկար, ռեժիսորական աշխատանք եւ Ջուլիան Մուրին հիշարժան դեր պարգեւած ֆիլմ: Իսկ սա նշանակում է, որ Հոլիվուդը նորելուկ բրիտանացուն «կորզեգրի», ինչպես նրա հայրենակից Սեմ Մենդեսին, որը 2000-ին «Օսկարի» արժանացավ «Ամերիկյան գեղեցկության» համար: Դե, լավագույն բրիտանացիները, ավանդաբար, Հոլիվուդի «սեփականությունն» են դառնում:

Նիկոլ Քիդման

Բայց, ի տարբերություն կինոակադեմիկոսների, արտասահմանցի լրագրողները Դալդրիի «Ժամեր»-ում Ջուլիան Մուրի փոխարեն նախապատվությունը տվեցին Նիկոլ Քիդմանին, որն իր դերակատարման համար չի էլ ընդգրկվել «Օսկարի» հավակնորդների ցանկում: Մինչդեռ Թոմ Քրուզի ստվերից ազատված նրա նախկին կողակցուհին երկրորդ տարին անընդմեջ արժանանում է «Ոսկե գլոբուսի», որն արդեն երրորդն է նրա կարիերայում: Եթե «Մուլեն Ռուժ»-ում նկարահանված Քիդմանն անցյալ տարի համարվեց մյուզիքլի լավագույն դերասանուհի, այս տարի «Ոսկե գլոբուսը» շնորհվել է նրան՝ որպես լավագույն դրամատիկ դերասանուհու: «Ժամեր»-ում նա մարմնավորել է անգլիացի նշանավոր գրող, մոդեռնիզմի «կնքամայր» Վիրջինիա Վուլֆին: Ֆիլմը Մայքլ Քենինգհեմի համանուն գրքի էկրանացումն է, որը, իր հերթին, խորհրդածություն է մի ուրիշ գրքի՝ Վուլֆի «Միսիս Դելոուեյ» վիպակի մասին: Սյուժեն հյուսված է տարբեր ժամանակաշրջաններում ընթացող երեք պատմություններից, որոնք թեմատիկ ու հոգեբանական ընդհանրություններ ունեն: Հենց այդ պատմություններից մեկում էլ Քիդմանը Վիրջինիա Վուլֆն է 1925-ին, երբ նա խիստ ընկճված հոգեվիճակում գրում էր իր «Միսիս Դելոուեյը»: Վուլֆի դերակատարուհուն ամեն կերպ ջանացել են արտաքուստ նմանեցնել գրողին: Դնովի երկար քիթը այնպես է կերպարանափոխել Նիկոլին, որ Քիդմանը հաճույքով պատմել է, թե ինչպես է մոլորեցրել կողքում լրագրողներին ու երկրպագուներին՝ նրանց առջեւով անցնելուց հետո էլ անճանաչելի մնալով: «Մուվիլայն» հանդեսը գրում է, թե «միայն այդ արհեստական քիթը տեսնելու համար արժե կինոթատրոն շտապել»:

Պիտի կարծել, որ հենց քիթը չէ Նիկոլին «Ոսկե գլոբուս» բերել, որովհետեւ «Միսիս Դելոուեյի» հեղինակն իր համբավի համար բնավ քթին չի պարտական, ինչպես եւ կրկնակի օսկարակիր Մերիլ Սթրիփը, որը Քիդմանի հետ նկարահանվել է «Ժամեր»-ում: Նրան եւս «Ոսկե գլոբուս» է շնորհվել՝ այս անգամ՝ կնոջ լավագույն երկրորդական դերի համար: Սթրիփին մրցանակ է բերել ոչ թե «Ժամերը», այլ «Էկրանացումը», բայց նա էլ է պատկերել իր վեպի վրա տքնող գրողի, թեեւ վերջինս ճանաչմամբ չի կարող մրցել Վիրջինիա Վուլֆի հետ:

Գրքի էկրանավորման «չարչարանաց ուղին» ներկայացնող այս կինոնկարը եւս մի «Ոսկե գլոբուս» է բաժին հանել Քրիս Քուփերին՝ դարձյալ երկրորդական դերի համար: Իսկ լավագույն դրամատիկ դերասանի դափնիները վերստին վաստակել է Ջեք Նիքըլսոնը, որն այս տարի հավակնում է կրկնել Քեթրին Հեփբըրնի ռեկորդը՝ չորրորդ «Օսկարը» նվաճել: «Շմիդտի մասին» ֆիլմում Մեծ Ջեքին Քիդմանի նման արհեստական քիթ չեն կպցրել, բայց նա էլ է կերպարանափոխվել՝ մարմնավորելով այն թոշակառուին, որը մեծ ուշացումով սկսում է փնտրել կյանքի իմաստը:

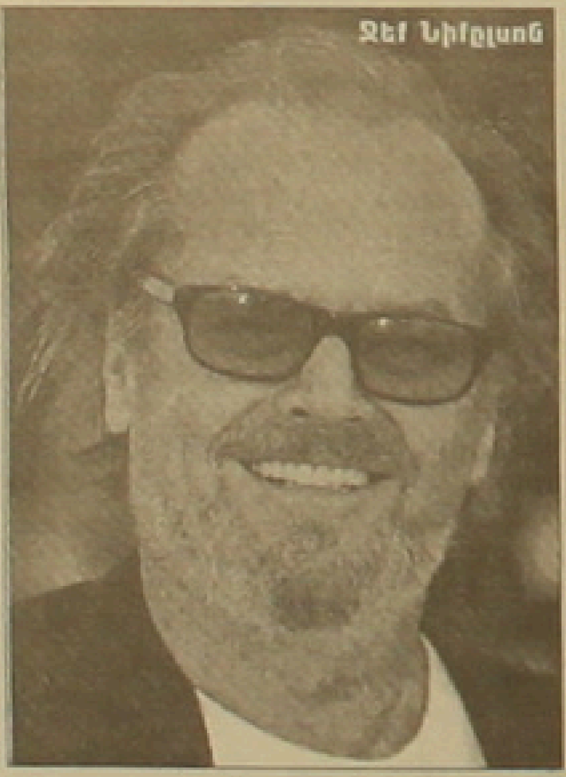
Ջեք Նիքըլսոն

Նիքըլսոնի հովանու տակ հայտնված երիտասարդ ռեժիսոր եւ սցենարիստ Ալեքսանդր Փեյնին, որ երկու «սեւ» կատակերգության հեղինակ է եւ անկախ կինոյի դեմքերից մեկը, «Ոսկե գլոբուս» է հասել ֆիլմի սցենարի համար: Նա դեռ «դեղնակտուց» է, որպեսզի լավագույն ռեժիսոր ճանաչվի: Այդ տիտղոսը շնորհվել է Մարտին Սկորսեզեին, թեեւ ճիշտն ասած, Սկորսեզեի վարկը արդեն վաղուց ոչ «գլոբուսներով», ոչ էլ «օսկարներով» վավերացվելու կարիք չունի: Այն հանգամանքը, որ «Օսկարը», այնուամենայնիվ, մինչեւ օրս դա պաշտոնապես չի վավերացրել, պատիվ չի բերում ոչ թե Սկորսեզեին, այլ կինոակադեմիային: Ասենք, այս տարի կինոակադեմիկոսները թոշակառու Շմիդտի պես կարող են դեռ ուշքի գալ, քանի որ Սկորսեզեի վերջին ֆիլմը՝ «Նյու Յորքի հրոսակախմբերը», ներկայացված է «Օսկարի»՝ որպես լավագույն ֆիլմ եւ ռեժիսորական աշխատանք: Այս անվանակարգում վարպետի մեծածախս պատմական դրաման՝ նյույորքյան առաջին հանցագործ միավորումների մասին, մրցակցում է սկսնակ կինոռեժիսոր Ռոբ Մարշալի «Չիկագոյի» հետ:

Դժվար է ասել, թե «Հրոսակախմբերի» մրցամարտը «Չիկագոյի» կաբարեային փերիների հետ ում օգտին կավարտվի՝ նկատի ունենալով կինոակադեմիկոսների ավանդական սերը մյուզիքլի հանդեպ, բայց «Չիկագոն» արդեն «Ոսկե գլոբուս» է շահել՝ շրջահայաց լրագրողների սահմանած «լավագույն մյուզիքլ կամ կատակերգություն» անվանակարգում: Ավելին, այս ժանրերի լավագույն դերակատարներ են ճանաչվել Ռիչարդ Գիրն ու Ռենե Զելվեգերը, որոնք էլ, Քեթրին Զետա Ջոնսի ընկերակցությամբ, հանդես են եկել Բրոդվեյի բեմում ժամանակին աղմուկ հանած թատերական ներկայացման կինոտարբերակում: Անցյալ տարի «Օսկարի» թեկնածու Զելվեգերը, ինչպես եւ Զետա Ջոնսը, առաջինը՝ Ռոքսի Հարթի՝ իր անհավատարիմ սիրեցյալին սպանած պարուհու, երկրորդը՝ դարձյալ սպանություն գործած երգչուհի Վելմա Քելլիի դերերում, ընտրվել են այս «համեղ պատառներին» հետամուտ հոլիվուդյան դիցուհիների տպավորիչ ցանկից, ուր հիշատակվում էին Մադոննան, Քեմերոն Դիասը, Նիկոլ Քիդմանը, Ջենիֆեր Լոպեսը, Գվինեթ Փելթրոուն եւ ուրիշներ: «Իսկ Ջուլիա Ռոբերտսը կարո՞ղ է երգել ու պարել», կասկածում էր ֆիլմի պրոդյուսեր Մարթի Ռիչարդսը, երբ նրան հարցնում էին, թե կանանց գլխավոր դերերը ում բաժին կընկնեն «Չիկագո»-ում: Այս հարցի պատասխանը կարելի է գտնել Վուդի Ալենի «Բոլորն ասում են, որ սիրում եմ քեզ» մյուզիքլում, որտեղ անհուսալիորեն բաղաձայն Ջուլիան առաջին ու վերջին անգամ սիրտ է արել երգել: Բնականաբար, «Չիկագո»-ի դերակատարուհիների, մանավանդ երաժշտական բեմում թրծված Զետա Ջոնսի հետ նա չէր կարող ոտք մեկնել, չնայած ամենաերկար ոտքերն ունի Հոլիվուդում եւ վաստակել է Կարկին մականունը:

Իսկ Ռիչարդ Գիրը՝ հանցավոր գեղեցկուհիներին հովանավորող փաստաբան Բիլի Ֆլինի դերում, կարող է անակնկալի բերել միայն նրանց, ովքեր ծանոթ չեն Հոլիվուդի գլխավոր բուդդայականի անցյալին: Նրա կարիերան սկիզբ է առել շոու բիզնեսից, Գիրը խաղացել է «Բրիոլին» մյուզիքլի բեմական տարբերակում: «Դա ռոք օպերաների ժամանակն էր, հիշում է նա: Ես մինչեւ կուրծքս իջնող գիսակներ ունեի, երգում էի եւ տարբեր գործիքներ նվագում: Ճիշտ է, ներկա նախագծի համար ստիպված եղա երգեցողությամբ պարապել. իմ «ռոք ձայնը» հարկավոր էր «բրոդվեյյան» դարձնել, փոքր-ինչ ազնվացնել օպերային երանգներով»: «Ոսկե գլոբուսը» հավաստում է, թե որքանով է դա հաջողվել:

«Չիկագո»

Հարգանաց էլ ավելի մեծ հավաստիք է Ջին Հեքմանին մատուցված Սեսիլ Դե Միլի անվան պատվավոր մրցանակը՝ ի նշանավորումն նրա ստեղծագործական վաստակի (անցյալ տարի էլ Հեքմանը «Ոսկե գլոբուս» ստացավ լավագույն կատակերգական դերի համար): Հոլիվուդի վեստեռններից մեկը մտաբերում է, թե ծովային հետեւակում ծառայելուց հետո ինչպես էր ապարդյուն ջանում դերասանական կրթություն ստանալ: Ձախողումներից հոգնած՝ նա Թայմս սքուերի հաստատություններից մեկի դռնապանը դարձավ: «Մի անգամ, երբ կանգնած էի՝ կանաչ տրեզներով եզրակարված սպիտակ շքազգեստը հագիս, պատմում է Հեքմանը, տեսնեմ իմ նախկին սերժանտն է անցնում: Նա մի հայացք գցեց վրաս եւ առանց կանգ առնելու՝ քրթմնջաց. «Ինչ խղճուկ տեսարան, շան որդի»: Ասածը լավ բան չէր, բայց սիրտս փուլ եկավ, որ ընդհանրապես ինչ-որ մեկը հետաքրքրվեց ինձնով: Ամոթից գետինը մտա: Այդ օրն ինձ համար շրջադարձային եղավ. բառիս բուն իմաստով՝ կրակի տակ դարձա եւ, վերջապես, իմ ճանապարհը հարթեցի»:

Հեքմանի սերժանտը հիմա, անկասկած, կհպարտանար նրանով, ինչպես Պեդրո Ալմոդովարի հանգուցյալ մայրը՝ իր որդով: «Ամեն ինչ մորս մասին» ֆիլմի համար 2000-ին «Օսկար» ստանալուց հետո նա այս տարի եւս, իր նոր աշխատանքի՝ «Խոսիր նրա հետ» սրտակտոր մելոդրամի առթիվ, ակադեմիայի ոսկու հավակնորդն է, իսկ օսկարյան ծեսի նախերգանքը նրան արդեն «Ոսկե գլոբուս» է պարգեւել՝ իբրեւ լավագույն արտասահմանյան ֆիլմի ռեժիսորի: Երեք տարի առաջ Ալմոդովարն իր արձանիկը ստանալիս հիշեց քույրերին, որոնք ուխտի էին գնացել՝ Իսպանիայի բոլոր սրբերի բարեհաճությունը եղբոր հանդեպ շահելու համար: Ըստ երեւույթին, դոն Պեդրոյի ջերմեռանդ քույրերի ուխտագնացությունը դեռ չի ավարտվել:

ՀԱՅՈՐԴ ՇԱԲԱԹ՝ ՀԵՌՈՒՍՏԱԷԿՐԱՆՆԵՐԻՆ

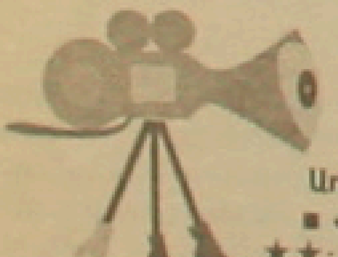

Արժե դիտել

10 փետրվարի, 00.35 Արմենիա

■ **«Մալհոլանդ Դրայվ»★★:** Ռեժիսոր՝ Դեյվիդ Լինչ: Դերերում. Նաոմի Ուոթս, Լորա Հերինգ: Ֆրանսիա-ԱՄՆ, 2001:

Ենթագիտակցության բավիղներում դեգերող խորհրդավոր պատում, որի զույգ հերոսուհիների ճակատագրերը միահյուսված են տեսանելի ու անտեսանելի թելերով:

11 փետրվարի, 00.50 Արմեն-Ակոբ

■ **«Հնարքների վարպետը»★★:** Ռեժիսոր՝ Ռիչարդ Ռաշ: Դերերում. Սթիվ Ռեյլսբեք, Փիթեր Օ'Թուլ, Բարբարա Հերշի: ԱՄՆ, 1980:

Կինոն՝ կինոյի մասին՝ նկարահանման հրապարակում հայտնված նորելուկի աչքերով:

12 փետրվարի, 01.30 Հ1

■ **«Յոթ տարի Տիբեթում»★:** Ռեժիսոր՝ Ժան-Ժակ Անո: Դերերում. Բրեդ Փիթ, Դեյվիդ Թյուլիս: ԱՄՆ, 1997:

Գերմանացի լեռնագնաց Հարերն ու նրա ուղեկիցը, մեկնելով Հիմալայներ, դառնում են Տիբեթի սիրտը մուտք գործած առաջին եվրոպացիները:

13 փետրվարի, 23.35 Արմեն-Ակոբ

■ **«Սիրո տրամադրություն»★★★:** Ռեժիսոր՝ Վոնգ Կար-Վայ: Դերերում. Թոնի Լեյունգ, Մեգի Չեյունգ: Հոնկոնգ-Ֆրանսիա, 2000:

Նրբագեղ սիրային մելոդրամ, որ ողողվել է մրցանակներով:

14 փետրվարի, 21.55 НТВ

■ **«Ապրում ես միայն երկու անգամ»★:** Ռեժիսոր՝ Լուիս Գիլբերթ: Դերերում. Շոն Քոների, Դոնալդ Փլեզենս, Տեցուրո Տամբա: Մեծ Բրիտանիա - ԱՄՆ, 1967:

Ջեյմս Բոնդը մարտնչում է աշխարհին սպառնացող միջուկային աղետը կանխելու համար:

14 փետրվարի, 00.55 НТВ

■ **«Վերլուծելով Հարիին»★:** Ռեժիսոր՝ Վուդի Ալեն: Դերերում. Վ. Ալեն, Քիրսթի Էլի, Էլիզաբեթ Շու, Բիլի Քրիսթալ, Ռոբին Ուիլյամս, Էրիկ Պողոսյան: ԱՄՆ, 1997:

Ճգնաժամով բռնված գրողի կյանքը հիշեցնում է հոգեվերլուծական ֆարս, որտեղ իրական աշխարհը միախառնված է հուշերի ու տեսիլքների հետ:

14 փետրվարի, 01.40 Արմեն-Ակոբ

■ **«Կղզի»★★★:** Ռեժիսոր՝ Կիմ Կի Դուկ: Դերերում. Հյուն Ջո Ջե, Սու Ջուն, Հան-Սեն Ջան: Հարավային Կորեա, 2000:

Մրցանակներ շահած արտասովոր սիրային պատմություն, ուր քնքշանքն ու դաժանությունը անբաժան են:

15 փետրվարի, 24.00 Պրոմեթեւս

■ **«Նշաններ»★:** Ռեժիսոր՝ Մ. Նայթ Շամալան: Դերերում. Մել Գիբսոն, Խոակին Ֆենիքս, Չերի Ջոնս: ԱՄՆ, 2002:

Թրիլեր այլմոլորակային ներխուժման սպառնալիքի մասին, որը վախ ու խուճապ է սերմանում:

15 փետրվարի, 02.25 1-ый канал

■ **«Հարսանիք անձրեւների ժամանակ»★:** Ռեժիսոր՝ Միրա Նաիր: Դերերում. Վասունդհարա Դաս, Փարվին Դաբաս, Նասերուդդին Շահ: Հնդկաստան-ԱՄՆ-Մեծ Բրիտանիա - Ֆրանսիա -Գերմանիա, 2001:

Վենետիկի փառատոնի գլխավոր մրցանակին արժանացած բազմամարդ կտավ՝ ժամանակակից Դելիի կյանքից:

16 փետրվարի, 23.30 Հ1

■ **«Հասցեն անհայտ է»★★★:** Ռեժիսոր՝ Կիմ Կի Դուկ: Դերերում. Յան Դոն Կին, Բան Մին Ջին: Հարավային Կորեա, 2001:

Խեղված հոգիների ու ճակատագրերի ողբերգական պատմություն:

16 փետրվարի, 01.40 Հ1

■ **«Հրաշալի յոթնյակը»★★:** Ռեժիսոր՝ Ջոն Սթարջես: Դերերում. Յուլ Բրիններ, Սթիվ Մաքքուին, Հորսթ Բուխհոլց, Ջեյմս Քոբըրն, Չարլզ Բրոնսոն: ԱՄՆ, 1960:

Լեգենդար վեսթերն:

Էջը պատրաստեց
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆ

Երեկ Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործադիր կոմիտեի նիստում հաստատվել են 2003 թ. առաջնությունների եւ գավաթի անցկացման կանոնակարգն ու ֆեդերացիայի մշտական իրավական կոմիտեների նախագահները, ինչպես նաեւ քննարկվել է «Կոտայք» ֆուտբոլային ակումբի հետագա ճակատագրի հարցը: Գործկոմի նիստի ավարտից հետո կայացավ ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանի հանդիպումը լրագրողների հետ, որի հիմնական թեման ֆեդերացիայի ֆինանսական գործունեությունն էր:

Հավաքականի մարզչի որոնումները շարունակվում են

Հաստատվեց առաջնության եւ գավաթի անցկացման մրցակարգը

Առաջնությունը 10 թիմով

Ֆուտբոլի ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնությանը կմասնակցեն 10 թիմեր՝ «Փյունիկը», «Շիրակը», «Բանանցը», «Արարատը», «Միկան», «Լեռնագործը», «Լեռնային Արցախը», «Դինամո-2000»-ը, «Կոտայքն» ու «Արաքսը»: Ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով առաջնությանը չեն մասնակցի «Զվարթնոցն» ու «Արմավիրը»: Առաջնությունը կանցկացվի 2 փուլով: Առաջին փուլում թիմերը 2 շրջանով կորոշեն լավագույն վեցնյակին, որը եզրափակիչ փուլում կրկին երկու շրջանով անցկացվելիք մրցաշարում ի հայտ կբերի մրցանակակիրներին: Ընդ որում, եզրափակիչ փուլը թիմերը սկսելու են «ոսկե» միավորներով: Իսկ 7-10-րդ տեղերը զբաղեցրած ակումբները վաստակած բոլոր միավորներով կրկին 2 շրջանով կորոշեն բարձրագույն խմբին հրաժեշտ տվող թիմին, որին հաջորդ մրցաշրջանում կփոխարինի առաջին խմբի հաղթողը: Այսպիսով, 1-6-րդ տեղերը զբաղեցրած թիմերից յուրաքանչյուրը կանցկացնի 28 խաղ, 7-10-րդ տեղեր գրավածները՝ 24 խաղ: Բարձրագույն խմբի առաջնության անդրանիկ տուրը կկայանա ապրիլի 12-13-ին: Առաջին խմբում հանդես կգան Վանաձորի «Լոռին», Երեւանի «Կիլիկիան», «Փյունիկ-2-ը», «Լեռնային Արցախ-2-ը», «Սպարտակը», «Լոկոմոտիվը», «Նորք-Մարաշը», ՖԻՄԱ-ն, «Արարատ-2-ը», Գյումրու «Շիրակ-2-ը», Եղվարդի «Դինամոն» եւ Աշտարակի «Միկա-2-ը»: Մեկնարկը նախատեսվում է ապրիլի վերջին:

ՀՀ գավաթի խաղարկության մեկնարկը նախատեսված է մարտի 9-ին՝ նախնական փուլի հանդիպումներով, որոնց միջոցով (մեկ խաղից) պետք է որոշվեն առաջին խմբի 6 լավագույն թիմերը, որոնք 1/8 եզրափակիչից պետք է միանան բարձրագույն խմբի 10 ակումբներին: 1/8 եզրափակիչի առաջին խաղերը կկայանան մարտի 13-14-ին, պատասխան հանդիպումները՝ մարտի 18-19-ին: Քառորդ եզրափակիչ խաղերը կկայանան մարտի 23-24-ին եւ ապրիլի 6-7-ին, կիսաեզրափակիչները՝ մայիսի 17-18-ին եւ 22-23-ին: Մայիսի 27-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում կայանալիք եզրափակիչ խաղում կորոշվի ՀՀ գավաթակիրը: Մայիսի 9-ին նույն մարզադաշտում «Փյունիկն» ու «Շիրակը» կվիճարկեն սուպերգավաթը:

Գործկոմն անդրադարձել է «Կոտայք» ֆուտբոլային թիմի հետագա ճակատագրին: «Ազգը» տեղեկացրել էր, որ հայտնի գործարար Գագիկ Ծառուկյանը ցանկություն է հայտնել հովանավորել՝ դառնալով ակումբի նոր հիմնադիր, սակայն ակումբի ներկայիս տերերը խոչընդոտում են դրան: Ֆեդերացիան թիմի մարզիչների եւ ֆուտբոլիստների անունից դիմում է ստացել, որոնք ցանկություն են հայտնել հանդես գալու Գագիկ Ծառուկյանի հովանու ներքո: Որոշվել է ֆեդերացիայի կազմում ընդգրկել նոր գրանցվող «Կոտայք» հասարակական կազմակերպությունը եւ նոր ձեւավորվող թիմին թույլատրել հանդես գալու բարձրագույն խմբում:

Բանակցությունները շարունակվում են

Ռուբեն Հայրապետյանը մամուլի ասուլիսը սկսեց ֆեդերացիայի ֆինանսական գործունեության հաշվետվությունից՝ շեշտելով, որ

այս հարցում կողմնակից է թափանցիկության եւ այսուհետ յուրաքանչյուր լրագրող կարող է իրեն հետաքրքրող տվյալներն անձամբ իրենից ստանալ: Սա, իհարկե, գովելի է: Եվ այսպես, 2002 թ. ֆուտբոլի ՀՀ ֆեդերացիայի ֆինանսական մուտքերը կազմել են 975 հազար դոլար: Այդ գումարից 580 հազար դոլարը ստացվել է ՈւԵՖԱ-ից, 77 հազարը՝ ՖԻՖԱ-ից, 200 հազարը՝ «ՈւԵՖԱ-Սպորտս» հեռուստաընկերությունից, 50 հազարը՝ հովանավորներից, 48 հազար դոլար կազմել են առաջնության մասնակիցների մուտքավճարները, 10 հազար դոլար էլ ստացվել է թիմերի տուգանքներից: Ամբողջ ծախսերը կազմել են 815 հազար դոլար (հավաքական թիմեր՝ 328 հազար դոլար, ֆեդերացիայի ապարատի պահպանման ծախսեր՝ 230 հազար, պայմանագրային աշխատանքներ՝ 21 հազար, գույքի ձեռքբերման ծախսեր՝ 9550 դոլար, առաջնության ծախսեր՝ 120 հազար, «Հանրապետական» մարզադաշտ՝ 76 հազար դոլար եւ այլն): 2003 թ. համար նախատեսված են 1 մլն 266.250 դոլարի ֆինանսական մուտքեր, ծախսերը կազմելու են 1 մլն 22.900 դոլար:

Անդրադառնալով ազգային հավաքականի գլխավոր մարզչի հարցին, ֆեդերացիայի նախագահը նշեց, որ բանակցությունները շարունակվում են: Փնտրում են այնպիսի մարզիչ, որը մի քանի տարով պայմանագիր կկնքի եւ որի հետ հնարավոր կլինի խնդիրներ լուծել ընտրական մրցաշարում: Իսրայելի հետ հանդիպմանը վնասվածքի պատճառով չեն մասնակցի Համլետ Մխիթարյանն ու Սարգիս Հովսեփյանը, իսկ Կարեն Օհանյանի հարցը վերջնականապես կորոշվի այսօր: Աշխատանքներ են տարվում ապրիլի 30-ին ընկերական հանդիպում անցկացնելու ուղղությամբ: Ընդհանրապես ծրագրված է այս տարի եւս 3 ընկերական խաղ կազմակերպել հավաքականի համար: Անդրադառնալով Անդրեյ Մովսիսյանի հավաքականում հանդես գալու հնարավորությանը, ֆեդերացիայի նախագահն ընդգծեց, որ ֆուտբոլիստը պետք է ներողություն խնդրի ֆուտբոլասերներից այն բանի համար, որ ուկրաինացիների հետ խաղից հետո հրաժարվել էր խաղալ հավաքականում: Իսկ որ Մովսիսյանի նման ֆուտբոլիստներն անհրաժեշտ են հավաքականին, նախագահը չի ժխտում:

ՇԱԽՄԱՏ

Գլխավոր մրցանակը Ջովանի Վեսկովուն

Բերմուդայում ավարտվեց շախմատի փառատոնը: Ուժեղագույնների խմբի մրցաշարի հաղթող դարձավ 25-ամյա բրազիլացի գրոսմայստեր Ջովանի Վեսկովին: Ավարտական տուրում սեւերով ոչ-ոքի ավարտելով պարտիան Քամիլ Միտոնի հետ, Վեսկովին 11 հնարավորից վաստակեց 8 միավոր՝ արժանանալով 4000 դոլար պարգեւի: Նրանից կես միավորով հետ մնաց ռուսաստանցի Պյոտր Սվիդլերը, որը խաղաղ դաշն կնքեց Սերգեյ Մովսիսյանի հետ: Վերջինս 5 միավորով զբաղեցրեց 6-րդ տեղն՝ արժանանալով 900 դոլար պարգեւի: Ոչ-ոքի արդյունք գրանցվեց նաեւ Մաչեյա-Վոլոկիտին, Մարկովսկի-Շաբալով պարտիաներում: Մոտիլյովը հաղթեց Գերշոնին, Ալ Մոդիախին՝ Քրիստիանսենին: 7 միավորով 3-րդ հորիզոնականում է լեհ շախմատիստ Թոմաս Մարկովսկին, որին կհանձնվի 1750 դոլար: Մրցաշարի մյուս մասնակիցների ցուցանիշներն են. 4. Ալեքսանդր Մոտիլյով՝ 6, 5. Քամիլ Միտոն՝ 5,5, 7. Բարտլոմեյ Մաչեյա՝ 5, 8. Անդրեյ Վոլոկիտին՝ 5, 9. Ալիկ Գերշոն՝ 4,5, 10. Ալեքսանդր Շաբալով՝ 4,5, 11. Լարի Քրիստիանսեն՝ 4, 12. Ալ Մոդիախի՝ 4:

«B» խմբի մրցաշարում հաղթող ճանաչվեց լատվիացի գրոսմայստեր Դանիել Ֆրիդմանը, որն ավարտական տուրում սեւերով հաղթելով Պավել Բլատնուն, վաստակեց 8 միավոր եւ արժանացավ 1500 դոլար մրցանակի: Մուլյարի նկատմամբ հաղթանակ տոնելով, 2-րդ տեղը 7,5 միավորով գրավեց ճապոնացի շախմատիստ Հիկարու Նակա-

մուրան: Նա լրացրեց գրոսմայստերի նորման եւ արժանացավ 1000 դոլար պարգեւի: Արդյունավետ ելք ունեցան նաեւ Սեուլ-Շմալց, Բերգ-Կալիո պարտիաները, որոնցում հաղթեցին սպիտակները: Եվգենի Պերելշտայնը պարտության մատնեց Վիլյամ Պասկալին եւ 7 միավորով գրավեց 3-րդ տեղը (600 դոլար): Հաջորդ տեղերում են Ռոլանդ Շմալցը՝ 6,5 միավոր, էմանուել Բերգն ու Խավյեր Մորենոն՝ 5,5-ական, Վիլյամ Պասկալը, Հեյկի Կալիոն, Գեորգ Սեուլը՝ 5-ական, Վոլկմար Դինստուհլը՝ 4,5, Պավել Բլատնին՝ 3,5 եւ Միխայիլ Մուլյարը՝ 3:

Ռուսաստանցի մարզիկներն օլիմպիադային կնախապատրաստվեն Ծաղկաձորում

Ռուսաստանի սպորտկոմիտեի նախագահ Վյաչեսլավ Ֆետիսովի Հայաստան կատարած այցի ժամանակ համաձայնագիր է ստորագրվել Ծաղկաձորի օլիմպիական մարզաբազան երկու երկրների տարբեր մարզաձեւերի հավաքականների կողմից օգտագործելու վերաբերյալ: Մասնավորապես, Ռուսաստանի օլիմպիական հավաքականը Ծաղկաձորում կնախապատրաստվի 2006 թ. Թուրինում կայանալիք ձմեռային օլիմպիական խաղերին: 1968 թ. հիմնադրված Ծաղկաձորի մարզաբազան գտնվում է ծովի մակերեւույթից 1824 մ բարձրության վրա եւ շատ նպաստավոր է միջազգային մրցումներին մարզիկների նախապատրաստության համար: Վյաչեսլավ Ֆետիսովը շրջայց է կատարել Ծաղկաձորի մարզաբազայում, ծանոթացել է պայմաններին: Ճիշտ է, 80-ական թվականներին ձեռք բերված մարզագույքը պահպանվել է, սակայն բարոյապես եւ ֆիզիկապես արդեն հնացել է: Ուստի միջազգային չափանիշներին մարզաբազան համապատասխանեցնելու համար ֆինանսական խոշոր ներդրումներ են անհրաժեշտ: Բյուջեից հատկացումների հարցը կորոշվի կառավարական մակարդակով եւ կհամաձայնեցվի ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հետ: Նախատեսվում է, որ ռուսաստանցի մարզիկների Ծաղկաձորում մնալու մեկ օրվա վարձը կկազմի 20 դոլար, մինչդեռ եվրոպական մարզաբազաներում հավաք անցկացնելու համար հարկ է լինում վճարել 60-70 դոլար:

ՀՈՒՇԱՄՐՑԱՇԱՐ

«Փյունիկն» առայժմ ստվերում է

Արարատում շարունակվում է Արշակ Հովհաննիսյանի հուշամրցաշարը, որը նոր մրցաշրջանին նախապատրաստվող թիմերի համար խաղային պրակտիկայի ձեռքբերման հիանալի հնարավորություն է: Երկրորդ ենթախմբում ընդգրկված «Արաքսի» եւ «Արցախի» հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ոքի (1-1): Առաջին ենթախմբի թիմերն անցկացրին 2-րդ տուրի հանդիպումները: Առաջինը խաղադաշտ դուրս եկան «Կիլիկիան» ու «Դինամոն»: Կիլիկիացիների առավելությունն ակնհայտ էր, որոնք էլ խաղը շահեցին 5-1 հաշվով: «Կիլիկիայից» 2 գոլ խփեց Գուրգեն Մանուկյանը, մեկական անգամ աչքի ընկան Վարդան Բաղդասարյանը, Սարգիս Մովսիսյանն ու Վահան Թոփալյանը:

«Միկայի» եւ «Փյունիկի» մրցավեճում հաշիվը 11 մ հարվածով բացեց Արմեն Պետիկյանը: Չեմպիոնին պարտությունից փրկեց պաշտպան Վալերի Ալեքսանյանի խփած պատասխան գոլը: 2 տուրից հետո 4-ական միավորով առաջին խմբի աղյուսակը գլխավորում են «Կիլիկիան» եւ «Միկան»: «Փյունիկը» 2 միավորով 3-րդ տեղում է, իսկ «Դինամոն» առայժմ միավոր չի վաստակել: Այսօր «Շիրակը» կմրցի «Արաքսի» հետ, իսկ վաղը կկայանան «Փյունիկ»-«Դինամո», «Կիլիկիա»-«Միկա» հանդիպումները:

ԳԱՎԱԹԱՅԻՆ ԵՌՈՒԶԵՌ

Դարպասները մնացին անառիկ

Իտալիայի գավաթի կիսաեզրափակիչի առաջին խաղում Հռոմում «Պերուջայի» եւ «Միլանի» միջեւ կայացած մրցավեճում դարպասները մնացին անառիկ: Հիշեցնենք, որ մինչ այդ «Լացիո»-«Ռոմա» խաղում 2-1 հաշվով հաղթել էին հյուրերը:

Եզրափակիչի մասնակիցները հայտնի են

Հայտնի դարձան Շոտլանդիայի լիգայի գավաթի եզրափակիչի մասնակիցները: Մարտի 16-ին պատվավոր մրցանակը կվիճարկեն երկու ուժեղագույն ակումբները՝ «Սելթիկն» ու «Գլազգո ռեյնջերսը»: «Սելթիկը» սեփական հարկի տակ 3 անպատասխան գնդակ խփեց «Դանդի յունայթեդի» դարպասը: Երկու անգամ աչքի ընկավ Բալդը, մեկ գնդակ էլ խփեց թիմի ռմբարկու Հենրիկ Լարսոնը: «Գլազգո ռեյնջերսի» ֆուտբոլիստները «Խարտսի» հետ արտագնա խաղում եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեցին՝ շնորհիվ 27-րդ րոպեին Ռոնալդ դե Բուրի խփած միակ գոլի:

«Ռեկրեատիվոն» շարունակում է հաղթարշավը

Ֆուտբոլի Իսպանիայի առաջնության հետնապահ «Ռեկրեատիվոն» լուրջ հայտ ներկայացրեց գավաթի եզրափակիչ մտնելու համար: Կիսաեզրափակիչի առաջին խաղում սեփական հարկի տակ «Ռեկրեատիվոն» հաղթեց «Օսասունային»՝ շնորհիվ Բենիտեսի եւ Մոլինայի խփած գոլերի:

☎ 529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Կգնեմ հին մոդելի կոր «Զապորոժեց» սարքին կամ անսարք վիճակում: Հեռ.՝ (09)404403:
- Վաճառվում է երկաթյա դուռ՝ 20x80 սմ: Հեռ.՝ 248780, Գայանե:
- Վաճառվում է մեքենայի հեղուկ գազի սարքավորում՝ իր բոլոր պարագաներով: Գինը՝ 80 դոլար: Հեռ.՝ 531439:
- Վաճառվում է գրասեղան՝ իր աթոռով, «գորկա», օվալաձեւ սեղան՝ վեց աթոռով, սպիտակեղենի պահարան, լրագրասեղան, ննջասենյակի կահույք, խոհ. ճաշասենյակի կահույք: Հեռ.՝ 399124:
- Վաճառվում է 1995 թ. արտադրության AUDI-A8 ավտոմեքենա, գույնը՝ մուգ կանաչ, վազքը՝ 80.000 կմ: Գինը՝ 20.000 դոլար: Հեռ.՝ 610380, 622337:
- Վաճառվում է 3-րդ մասում եւ Շենգավիթում 2 սենյականոց բնակարաններ: Հեռ.՝ 460929 (ժ. 21:00-23:00):
- Վաճառվում է «Радуга 116» դեցիմետրային հեռուստացույց: Հեռ.՝ 220380:
- Կատարում եմ համակարգչային բազմաբնույթ ծառայություններ (տեքստերի մուտքագրում, ինտերնետ ցանցի հետ կապված աշխատանքներ եւ այլն): Հեռ.՝ 557470:
- Վաճառվում է YAMAHA-730 սինթեզատոր, գերազանց վիճակում: Գինը՝ 600 դոլար: Հեռ.՝ 408146:
- Վաճառվում է սեփական տուն, Գաջեգործների 2 փողոց, տուն 8, 130/90 քմ, մշտական ջուր եւ գազ: Վաճառվում է կահույքով: Հեռ.՝ 457869:

BRITISH MEDITERRANEAN AIRWAYS

OPERATING AS

BRITISH AIRWAYS

JOB ANNOUNCEMENT

SALES MANAGER, ARMENIA

British Mediterranean Airways is looking for a dedicated and dynamic individual to become the Sales Manager responsible for the commercial operation of our office in Yerevan, Armenia. Based in Yerevan, you will ensure your sales area achieves agreed revenue targets through local sales and marketing initiatives and that we remain competitive in the market.

The successful candidate will possess a minimum of five years airline sales and marketing experience, proven commercial acumen and excellent people management and communication skills.

We are an independently owned franchise partner of British Airways plc. The company was first established in 1994 and since 1997 has operated a range of scheduled services on BA's behalf from London Heathrow to the Middle East, Africa and Central Asia. We operate a combined fleet of Airbus A320 and A321 aircraft with an ongoing expansion programme for both fleet and routes.

Please apply in writing with a copy of your CV to :

Nigel Carey
c/o British Airways
10 Sayat Nova Avenue
Yerevan
Armenia
Britair@arminco.com

Closing date for applications is 28 February 2003.

ASSOCIATION OF ENGLISH LANGUAGE TEACHERS OF ARMENIA

AELTA

TOGETHER WITH

U.S. EMBASSY PUBLIC AFFAIRS SECTION

BRITISH COUNCIL

are pleased to announce the recruitment of candidates to participate in the

1ST CAUCASUS ENGLISH LANGUAGE TEACHERS' INTERNATIONAL CONFERENCE
"SHARING ACROSS BORDERS"
April 25-27, 2003, Tbilisi, Georgia

The goal of the conference is to bring together English language teachers from Armenia, Azerbaijan and Georgia to discuss the major issues in English language teaching today, to gain new knowledge about innovations, methodology, textbooks, etc., and to share experiences. A group of 20-40 Armenian teachers will be selected to participate in the conference. A bus will be arranged to take the group to and from Tbilisi.

Eligibility: Applicants should be English language teachers, instructors, professors, or curriculum developers. The working language of the conference is English.

DEADLINE FOR SUBMISSION OF APPLICATIONS IS THURSDAY, FEBRUARY 20, 2003.
Application forms are available at AELTA.

For program details and funding specifics please contact AELTA Office.
Address: 3 Baghramian Ave., Floor 2, Yerevan; Phone: (374-1) 563-812;
Fax: (374-1) 529-678; *E-mail:* aelta@freenet.am.

UMCOR

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Միավորված մեթոդիստների օգնության կոմիտե» (ԱՄՔՈՐ) կազմակերպության Հայաստանի գրասենյակը հայտարարում է դեղորայքի գնման մրցույթ:

Մրցույթին կարող են մասնակցել արտոնագրված եւ Հայաստանում գրանցված դեղորայքի ներկրմամբ եւ/կամ մեծածախ վաճառքով զբաղվող կազմակերպությունները: Պահանջվող դեղորայքի ցանկը եւ քանակը կարելի է ձեռք բերել ԱՄՔՈՐ-ի գրասենյակից կամ ինտերնետային էջից (www.stp.am կամ www.umcor.am):

Ներկայացվող հայտը պետք է պարունակի հետեւյալ տվյալները.
ա) Դեղորայքն արտադրող երկիրը
բ) Գնման վայրը
գ) Միավորի չափը
դ) Սպառման ժամկետը
ե) Միավորի գինը առանց ԱԱՀ
զ) Ընդհանուր գինը առանց ԱԱՀ
է) Հնարավոր զեղչերի պայմանները եւ սահմանը

Հայտը պետք է լինի կնքված եւ ստորագրված տնօրենի կողմից: Այն անհրաժեշտ է փակ վիճակում հանձնել ԱՄՔՈՐ-ի գրասենյակ մինչեւ սույն թվի փետրվարի 20-ը՝ Երեւան, Կառապետ Ուլնեցու 16 հասցեով:

Կարեւոր հիշեցում
- Դեղորայքը պետք է ունենա առնվազն 2 տարվա սպառման ժամկետ
- Պայմանագիրը կնքելուց հետո դեղորայքը պետք է մատակարարվի առնվազն 8 շաբաթվա ընթացքում
- Համաձայն Հայաստանում գործող օրենքի, ԱՄՔՈՐ-ը, որպես բարեգործական կազմակերպություն, ազատվում է ԱԱՀ-ի վճարումներից, հետեւաբար, վաճառքի գինը չպետք է ներառի ԱԱՀ-ն:
- Կախված առաջարկներից՝ ԱՄՔՈՐ-ն իրավունք է վերապահում ընտրել մեկ կամ մեկից ավելի մատակարար:

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ
ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Բարձրագույն կրթության աջակցության ծրագրի շրջանակներում հայտարարում է Հայաստանում բարձրագույն կրթության բարեփոխումներին ուղղված ծրագրերի մշակման մրցույթ: Ծրագրերը նախատեսված են սոցիալական եւ հումանիտար գիտությունների բնագավառում կրթական չափորոշիչների մշակման, ինչպես նաեւ բուհերի կառավարման համակարգի բարելավման համար:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 2003 թ. մարտի 14-ը հետեւյալ հասցեով.

ք. Երեւան, Պուշկինի 1, բն. 2, հեռ. 54-21-19, 54-17-19, 54-39-01, էլփոստ:armenuhi@osi.am

ՈՒՂՂՈՒՄ

Փետրվարի 7-ի մեր թերթի 8-րդ էջում զետեղված Կապանի քաղաքապետարանի հայտարարության մեջ անճշտություն է սպրդել՝ «Քաղաքերդ թիվ **6** շենքի» փոխարեն պետք է լինի թիվ **9** շենք:

Ալֆրեդի սենյակում

7 փետրվար_ 26-րդ օր

Ալֆրեդի սենյակի բնակիչներին ակնհայտորեն ձանձրացրել է սեփական առօրյան: Նրանց այլեւս չեն հետաքրքրում խաղերը, այդ պատճառով էլ սկսեցին զրուցել: Զրույցի թեման կենդանական աշխարհն էր: Մասնակիցներից յուրաքանչյուրը պատմեց, թե որ կենդանուն է նմանեցնում իրեն եւ մյուս մասնակիցներին: Նշենք, որ բոլորը միանշանակ Լիլիթին նմանեցրին ավելի շուտ կատվի, քան թե շան: Ալեքսը ցանկացավ նմանվել մրջյունի՝ միաժամանակ ամենաազնվացեղ կենդանին համարելով արծիվը: Մասնակիցները կենդանիներին համեմատեցին մարդկանց հետ:

Քանի որ տրն Ալֆրեդը հայտարարել էր հովանավորչական օրեր, մասնակիցները կազմակերպեցին մրցույթ, ըստ որի ինչ-որ ժամկետում պետք է ուտեն «Հրաշք» կաթնամթերքի որոշակի քանակություն: Մրցույթի հաղթող ճանաչվեց Ալեքսը, որն, ի տարբերություն մյուսների, կերավ ավելի շատ եւ ավելի արագ՝ ձեռքերի օգնությամբ:

«Հրաշք» կաթնամթերքի ընկերությունն Ալեքսին մատուցեց անակնկալ՝ մի մեծ զամբյուղ «Հրաշք» կաթնամթերք, որն էլ Ալեքսն ուղարկեց տուն: Վաչեն կաթնամթերքի զամբյուղից ոգեւորված սկսեց թվարկել իր իմացած բոլոր բաղադրատոմսերը, որոնք պատրաստվում են կաթնամթերքի եւ մրգերի օգնությամբ:

Այդքան մեծ քանակությամբ կաթնամթերք ուտելուց հետո անհրաժեշտ էր կերածը մարսել, ինչի համար էլ մասնակիցները նախ վազեցին սենյակում, ապա գնդակ խաղացին, այնուհետեւ պառկեցին հանգստանալու: Այդ ընթացքում Արմանն ու Լիլիթը խաղացին խաղաթղթերով: Մինչ մասնակիցները հանգստանում էին, Վաչեն դեմքեր նկարեց իր ձեռքերի վրա եւ սկսեց բեմադրություն ցույց տալ: Մասնակիցները բեմադրություն ներկայացրին նաեւ «Հրաշք» կաթնամթերքին նվիրված: Վաչեին ու Արմանին վստահվեց կովի դերը, Լիլիթին՝ կթվորուհու, որից հետո մասնակիցները երգ նվիրեցին «Հրաշք» կաթնամթերքին: Մի խոսքով, օրը նվիրված էր հովանավորներից մեկին՝ «Հրաշք» կաթնամթերքին:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 7. 2. 2003 Գինը՝ 100 դրամ